

Directa

setmanari de comunicació

Núm 330 18 de setembre de 2013 1,70 €

Negocis privats a una universitat pública en declivi

L'elit del professorat s'aprofita d'un model que els permet impartir docència a màsters privats amb quantioses retribucions sense deixar de rebre la nòmina pública

PÀGINES 5-7

2-4

Les grans **empreses armamentístiques** es beneficien de l'enquistament del conflicte siríà

8-9

La **patronal escombra** els drets conquerits per les plantilles aprofitant la fi de la pròrroga indefinida dels convenis

A fons

Història de l'**FMI**: un vigilant del capital que imposa la recepta neoliberal arreu del món des de 1945

16

La Patagònia s'aixeca contra l'amenaça de la **fractura hidràulica** propiciada per l'acord entre YPF i Chevron

ESTIRANT DEL FIL

Mentre la població civil sempre és la víctima principal de qualsevol guerra, els conflictes bèl·lics serveixen per augmentar els beneficis de la indústria militar, que veu créixer les seves vendes i el preu de les seves accions. La perspectiva d'una intervenció occidental contra el règim d'Al-Assad va disparar l'expectativa de negoci d'alguns dels gegants d'un sector que gasta milions d'euros per pressionar els governs, els seus clients principals arreu del món.

ECONOMIA // L'ANUNCI D'UNA OFENSIVA MILITAR OCCIDENTAL A SÍRIA VA PROVOCAR L'ALÇA DEL VALOR BORSARI DE LES GRANS EMPRESES ARMAMENTÍSTIQUES

El conflicte sirianès engreixa la indústria de la guerra

Marc Font

@marcfontribas

Les quinze companyies armamentístiques més grans del món, entre les quals hi ha gegants com les nord-americanes Lockheed Martin, Boeing, General Dynamics o Raytheon, la britànica BAE Systems o l'europea EADS, van amassar uns beneficis d'11.953,74 milions d'euros durant el primer sis mesos de 2013, gairebé mil milions més que durant el mateix període de l'any precedent, fet que suposa un increment dels números verds del 9%. La indústria militar mundial factura més de 300.000 milions d'euros anuals en vendes, fonamentalment gràcies a les adquisicions que fan els governs d'arreu del planeta per proveir els seus exèrcits. Una intervenció armada a gran escala acostuma a beneficiar el sector, ja que, posteriorment, les forces armades que hi han participat augmenten la seva comanda d'armament per reposar el que han emprat durant l'atac.

L'expectativa d'una ofensiva militar occidental a Síria, encapçalada pels Estats Units, es va traduir en una alça important del valor borsari d'algunes de les grans

empreses armamentístiques, com ara Lockheed Martin o Raytheon, per citar els dos casos més significatius. Mentre la primera va veure com les seves accions passaven de costar 66,71 dòlars, el 12 de juny, a 78,48 el 13 de setembre -un increment del 17,6%-, els títols de la segona van registrar una pujada del 18,9% i, la setmana passada, van tancar a un preu de 127,25 dòlars. L'explicació és que Lockheed Mar-

La guerra és l'escenari ideal perquè la indústria militar "pugui augmentar els seus beneficis en poc temps"

tin -la principal companyia armamentística del món, amb unes vendes de més de 27.000 milions d'euros el 2011, segons dades de l'Institut d'Investigació per la Pau d'Estocolm (SIPRI)- fabrica el míssil *aegis*, que -segons les veus d'analistes de defensa citats per diversos mitjans nord-americans- haurien estat els escollits en un atac contra el règim de Baixar al-Assad, de moment aturat. Raytheon, d'altra banda, s'encarrega de produir els míssils

tomahawk, els més utilitzats per l'exèrcit dels EUA des de fa dècades i que haurien estat una arma fonamental en l'atac aeri a Síria. Cada *tomahawk* costa prop d'un milió d'euros i, el juny de 2012, el govern Obama va fer una comanda de més de 250 milions a Raytheon per recuperar les reserves, després dels centenars de projectils disparats a Líbia uns mesos abans.

BENEFICIS FRANCESOS

Jordi Calvo, investigador del Centre d'Estudis per a la Pau JM Delàs, apunta que l'objectiu de les empreses d'armes és el mateix que el que tenen les altres en una economia capitalista, és a dir, "maximitzar els beneficis", per la qual cosa poden fer dues coses, "o bé reduir els costos o bé augmentar els ingressos". Els ingressos creixen si es venen més armes, cosa que només s'aconsegueix "si els exèrcits necessiten renovar el seu armament perquè ha quedat obsolet o caducat, o han de substituir les armes utilitzades en una guerra". Calvo afegeix a la *DIRECTA* que "quan la guerra és més llarga i destructiva, es venen més armes i l'empresa obté més ingressos", de manera que la guerra és l'escenari ideal perquè la indústria militar "pugui augmentar els seus beneficis en poc temps".

A l'esquerra, un avió F-22A Raptor de Lockheed Martin; a la dreta, un míssil *tomahawk* de Raytheon disparat des d'un vaixell nord-americà / US NAVY

Les principals companyies franceses del sector constitueixen, enguany, l'exemple paradigmàtic del que explica l'investigador del Centre Delàs. Safran i EADS, ambdues dedicades a l'aeronàutica i la defensa, es troben entre les cinc companyies del CAC-40 (el principal índex borsari francès) que han augmentat més els beneficis el primer semestre de 2013, amb increments del 47,8% (fins a sumar 470 milions) i del 31,1% (per un global de 759 milions), respectivament. Thales, l'altra gran companyia armamentística francesa, també ha registrat un augment del seu compte de resultats, amb uns números verds de 225 milions. Les tres societats tenen l'exèrcit francès entre els seus grans clients, que des del gener es troba desplegat al nord de Mali, on va liderar l'anomenada operació Serval, en què, per exemple, va emprar-se per primera vegada el CMD3D, el centre de gestió de la defensa aèria fabricat per Thales. A més, el govern de François Hollande va ser dels primers que van donar suport als EUA en relació amb la intenció d'atacar Síria.

PAPER DE 'LOBBY'

Les relacions acostumen a ser molt estre-

300

mil milions d'euros és la facturació anual en vendes de la indústria militar mundial, segons les dades recollides a l'anuari del SIPRI

250

milions de dòlars va ser el cost de la comanda que va fer el govern dels EUA a Raytheon l'any passat per reposar els míssils *tomahawk* disparats a Líbia

20

milions de dòlars és la quantitat que s'ha gastat Lockheed Martin en donacions polítiques als EUA des de l'any 1990

tes, ja que els ministeris de Defensa són els clients principals de les companyies armamentístiques. Això fa que no sigui gens estrany que el sector destini recursos ingents a pressionar els governs perquè prenguin decisions que l'afavoreixin. Segons el Center for Responsive Politics (CPR), que s'encarrega de fiscalitzar l'actuació i la incidència dels *lobbys* als EUA, Lockheed Martin s'ha gastat gairebé 20 milions d'euros en donacions polítiques des de 1990, a banda de diversos milions més (5,7 només enguany) en aportacions a *lobbys*; Raytheon ha donat 12,5 milions a càrrecs polítics durant les dues darreres dècades i, el 2013, ja suma 2,7 milions entregats a *lobbys*; Boeing acumula 15 milions en contribucions polítiques des de 1990 i es deixa prop d'11,5 milions anuals en *lobbys*... La pràctica, però, no és exclusiva d'aquestes companyies, sinó que la duen a terme tots els gegants del sector i no hi ha dubte que té bons resultats pels seus interessos. El 82% de les vendes de Lockheed Martin de 2011, segons el seu informe anual, provenien del govern nord-americà i, concretament, el 61% del departament de Defensa. A banda, cal afegir-hi un 17% obtingut de la clientela internacional, tot i que, bàsicament, també és pagat pel govern dels EUA a través de l'ajuda militar. Fet i fet, només l'1% de les vendes de la companyia s'obté de clientes privades.

El 82% de les vendes de Lockheed Martin de 2011 provenien del govern nord-americà

Segons Jordi Calvo, la continuïtat de la guerra a Síria és, des del punt de vista de la indústria militar, un "bon argument per justificar la venda d'armament a països poc respectuosos amb els drets humans". El darrer anuari del SIPRI recull que les 100 empreses més grans del sector van experimentar una reducció del 5% de les vendes entre el 2010 i el 2011, a conseqüència -fonamentalment- de la retirada nord-americana de l'Iraq i dels programes d'austeritat dels governs occidentals. El conflicte siria els permet alimentar el mercat armamentístic de l'Orient Mitjà, que viu una autèntica escalada militar, i les perspectives d'una intervenció occidental contra el règim d'Al-Assad, ara desinflades, obrien la porta a fer marxa enrere en alguna de les retallades del pressupost militar aprovades per l'administració d'Obama. Sigui com sigui, Lockheed Martin, Raytheon, Boeing o BAE Systems són exemples d'una indústria que, com més guerres hi hagi, més diners guanyarà. ◀

Beneficis de les quinze empreses d'armes més grans del món

(dades corresponents al primer semestre de 2013)

	Beneficis (en milions d'euros)	Variació (%)
Lockheed Martin (EUA)	1.214,3	+11,8%
Boeing (EUA)	1.641,6	+15,9%
BAE Systems (Regne Unit)	974,6	+6%
General Dynamics (EUA)	907,8	+1%
Raytheon (EUA)	733	+6,2%
Northrop Grumman (EUA)	732	-1%
EADS (UE)	759	+31%
Finmeccanica (ITA)	S/D	S/D
L-3 Communications (EUA)	283	+0,5%
United Technologies (EUA)	2.172,7	+6,3%
Thales (FRA)	225	+4,7%
SAIC (EUA)	92,2	-46%
Huntington Ignalls Industries (EUA)	75,7	+21,3%
Honeywell (EUA)	1.492	+15%
Safran (FRA)	658	+47%

Fonts: Anuari SIPRI 2013 i informes de cada empresa. Elaboració pròpia

El negoci creix ignorant els drets humans

L'Orient Mitjà és, amb diferència, la regió del món que està incrementant més la compra d'armament, fet que ha provocat que les principals empreses del sector hi hagin posat els ulls per tancar contractes milionaris amb els governs de la zona, finançats fonamentalment gràcies als ingressos que obtenen de l'explotació dels hidrocarburs. Segons Jordi Calvo, a les potències occidentals, els interessa que hi hagi un "gran poder militar liderat per l'Àrabia Saudita" a la zona per poder fer front a l'Iran. La indústria de la guerra d'Alemanya va més que doblar les vendes a la regió l'any passat i va arribar als 1.420 milions d'euros, mentre que companyies britàniques, franceses i dels Estats Units competeixen entre elles per emportar-se contractes als Emirats Àrabs i a Qatar. L'Estat espanyol també va intentar tancar la venda de més de 200 carros de combat *leopard* a l'Àrabia Saudita. En tots els casos, les vulneracions de drets humans i la inestabilitat regional són qüestions completament ignorades per no espatllar el negoci.

Un acord que allunya la intervenció

US DEPARTMENT OF STATE

L'acord signat a Ginebra el 14 de setembre pel secretari d'Estat dels EUA, John Kerry, i el titular d'Exteriors de Rússia, Sergei Lavrov, per a la destrucció de les armes químiques de Síria ha allunyat la possibilitat d'un atac occidental -que hauria estat executat bàsicament pels Estats Units i França- contra el règim de Baixar al-Assad. El pacte implica que, durant els propers dies, el govern siria -que n'ha acceptat les condicions- haurà de detallar el seu arsenal químic i estableix un termini, fins al novembre, perquè les inspeccions internacionals certifiquin les dades. Les armes quedarien sota control internacional i, a mitjan 2014, haurien d'haver estat destruïdes. L'acord suposa un triomf -si més no momentani- de Rússia, que sempre s'ha oposat a un atac contra Al-Assad, però tant John Kerry com el president francès, François Hollande, es van afanyar a afirmar que l'amenaça d'una intervenció militar continua sent vigent si el govern siria no compleix els compromisos assumits.

Enriquant-se amb l'ajuda a Egipte

MIKE PRYOR

La matança que va perpetrar l'exèrcit egipci contra grups seguidors i militants dels Germans Musulmans el 14 d'agost, que va suposar l'assassinat de més de 600 persones, va generar males-tar al govern d'Obama i algunes veus del Senat americà van exigir tallar l'ajuda militar al Caire, un dels aliats històrics dels EUA a la regió. Només el 2012, l'administració nord-americana va aportar 975 milions d'euros en ajudes a l'exèrcit egipci. Tot i les crítiques inicials a l'actuació militar egipcia, l'executiu d'Obama ha decidit no tallar la cooperació militar, un fet que ha estat celebrat per la indústria armamentística. S'entén si tenim en compte que, entre 2009 i 2011, Lockheed Martin es va embutxacar gairebé 200 milions d'euros en contractes amb l'exèrcit egipci, mentre que DRS Technologies va arribar als 50. Els contractes amb les companyies nord-americanes es paguen, precisament, amb l'ajuda militar que concedeix el govern a Egipte i, per tant, les empreses patien per por de perdre una part del seu negoci.

SÍRIA // ELS ACTORS EXTERNS PUGNEN PEL CONTROL DE LES VIES DE COMUNICACIÓ QUE PORTEN ELS COMBUSTIBLES FÒSSILS DEL PRÒXIM ORIENT A EUROPA

Una guerra prolongada i plena d'interessos

Roger Suso

@eurosuso

El polític Edward Azar va identificar, a finals dels anys vuitanta, el "conflicte social prolongat" com aquell conflicte armat que perdura durant anys, s'enquista i es torna pràcticament intractable. Segons la teoria d'Azar, la característica principal d'aquest tipus de conflictes, on s'hi barregen factors interns i externs, és l'enfrontament entre grups comunitaris per necessitats bàsiques com la seguretat, el reconeixement, l'acceptació identitària, l'accés equitatiu a les institucions polítiques i la distribució econòmica. Tot indica que Síria ha pres aquest camí. El que va començar fa més de dos anys com la versió siriana de la primavera àrab -la resistència popular demanant reformes contra l'autoritarisme de Baixar al-Assad i el partit Baas- ja ha anat més enllà d'un conflicte armat local i internacional -amb més de 100.000 morts- i s'ha convertit en un conflicte social prolongat, amb moltíssims interessos en joc i molts negocis al darrere.

Mantenir el conflicte en taules, sense que cap bàndol es pugui imposar a l'altre, és la millor manera de fer negocis

I quina és la millor manera de fer negocis? Doncs mantenir el conflicte en taules, sense que cap dels bàndols es pugui imposar militarment a l'altre. Ni Al-Assad, amb el suport de Hezbollah, l'Iran, Rússia i la Xina; ni l'Exèrcit Sirià Lliure, amb el suport atlantista dels EUA i els seus aliats europeus, el Front al-Nusra i l'Estat Islàmic de l'Iraq i el Llevant, Qatar, l'Aràbia Saudita, Jordània i Turquia, ni tampoc les milícies kurdes. Mentrestant, els pobles sirians hi van posant les morts i el que va començar com una protesta dels pobles de Síria per la llibertat i la justícia social s'ha convertit, també, en una disputa interna entre àrabs, musulmans i comunitats.

Si bé és cert que s'ha emprat armament químic en el conflicte sirí -la web de la DIRECTA ja va informar, a finals d'agost, que dos periodistes de MintPress News assenyalaven el príncep Bandar bin

Sultan de l'Aràbia Saudita com l'artífex de l'atac químic a Damasc, a diferència de l'autoria total de les tropes governamentals-, també ho és, com va declarar el president de la comissió independent de les Nacions Unides sobre Síria, Paulo Sérgio Pinheiro, "que l'existència d'armes químiques i el seu ús potencial no han d'amagar els horrors de les armes convencionals, els bombardejos i els assassinats massius que massacren diàriament la població civil". Unes armes entregades i venudes als bàndols implicats pels seus respectius col·laboradors.

Les armes produïdes a Europa, com les Hecker & Koch, Beretta, FN Herstal, Glock o Instalaza, a part d'arribar a les forces governamentals, continuen acabant en mans de grups terroristes o de traficants d'armes, que no fan altra cosa que enquistar el conflicte i mantenir la demanda i els beneficis econòmics. L'estratègia atlantista aplicada a Síria és la de contenir l'Iran armant les monarquies de la regió del Golf Pèrsic i l'oposició domèstica. La de Rússia i la Xina, no

deixar els EUA com a única superpotència. El negoci de la violència és un bon negoci. I el conflicte sirí no és sinó un mercat més.

EL JOC DELS RECURSOS

L'altra dimensió que explica la prolongació del conflicte sirí és la geopolítica, en particular, el control de les vies d'accés de combustibles fòssils del Pròxim Orient a Europa. Els països de l'OTAN pretenen aïllar políticament l'Iran intentant limitar la influència de Rússia, que, des de 1971, disposa d'una base naval a la població siriana de Tartus i és un dels principals proveïdors de gas i petroli a la UE. El control del gasoducte Arab Gas Pipeline és una de les prioritats dels interessos occidentals. El gasoducte uneix Síria i les seves bosses de gas al nord i el centre del país amb el Líban, Jordània i Egipte i, en el futur, s'ha d'unir al nord amb Turquia i l'Iraq. També connecta amb el gasoducte Arish-Ashkelon, que enllaça Egipte amb Israel, un línia de vital importància pels interessos nord-americans, tenint en

L'estratègia atlantista aplicada a Síria és la de contenir l'Iran armant les monarquies de la regió del Golf Pèrsic i l'oposició domèstica / CHRISTIAN TRIEBERT

compte la situació de l'Egipte post-Mursi. La competència entre els interessos de les empreses occidentals i les russes també té com a escenari el territori sirí i kurd. L'objectiu de les potències occidentals és enllaçar el Pròxim Orient amb el projecte Nabucco, un gasoducte plantejat per enllaçar Turquia amb Àustria per la frontera amb Bulgària. L'objectiu d'aquesta nova canonada seria diversificar les rutes actuals de subministrament de gas existents a la UE per disminuir la dependència respecte a Rússia, que no vol perdre mercat. També hi ha en joc el control de les reserves de petroli a Síria -petites, però considerables; és el 32è productor mundial-, situades a la part oriental del país (prop de la frontera amb l'Iraq) i en zones de majoria kurda. La permanència del conflicte fa que, de moment, les parts interessades i les empreses relacionades amb el gas i el petroli segueixin sense incrementar els beneficis, un fet que, en qualsevol cas, no genera pèrdues importants i beneficia prou les interessades. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

8-9

La fi de la pròrroga indefinida dels convenis col·lectius permet que l'empresariat anul·li els drets conquerits per les plantilles

UNIVERSITATS // ELS POSTGRAUS PERMETEN QUE EL PROFESSORAT I ELS ALTS CÀRRECS OBTINGUIN UN SOU EXTRA SENSE PERDRE LA NÒMINA DE FUNCIONARIAT

Màsters privats, un negoci rodó a la universitat pública

Dani Font

@La_Directa

Existeix una visió romàntica sobre la universitat pública on encara trobem elements com l'interclassisme, la interculturalitat, l'aprenentatge o la diversió. Els processos de privatització i mercantilització engegats a principis dels anys 2000, però, n'han fet aflorar d'altres com la competitivitat, l'elitització o el nepotisme, que s'han situat al capdavant. L'aplicació del model definit per l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) -conegut com a procés de Bolonya- va suposar, l'any 2010, l'aparició dels graus, una versió devaluada de la llicenciatura que prioritza l'ensenyament d'habilitats i competències i no tant l'aprenentatge de coneixement especialitzat, que es posterga als postgraus. La culminació de l'EEES, que segons les seves partidàries havia de suposar una

L'única condició que posen les universitats a les coordinadores dels màsters privats és un pla docent i rendibilitat econòmica

millora de la docència a tots els nivells, s'ha vist frustrada per les polítiques d'austeritat i la reducció del finançament públic, que estan suposant la pèrdua de professorat -i dels seus drets laborals- i l'encariment dels estudis per a l'estudiantat, amb la pujada de preu de les matrícules i l'aparició de noves taxes. A l'altra cara del procés de Bolonya, però, hi trobem el negoci que està suposant la mercantilització dels ensenyaments, sobretot els de postgrau, que esdevenen imprescindibles per assolir una formació competitiva al mercat de treball.

EL PRODUCTE ESTRELLA

El negoci, a la universitat, es fa amb un producte estrella que, any rere any, es fa més gran: els màsters privats (batejats per l'administració universitària com a propis). Es tracta d'un estudi creat pel professorat de les universitats i altres centres formatius, en funcionament des d'abans de 2006, quan es van implantar els estudis de màsters públics (batejats com a universitaris o oficials). Uns i altres són estudis de màster, però presenten grans diferències pel que fa al preu i a la remuneració del professorat, entre altres aspectes.

En el cas dels màsters públics, la Generalitat és qui fixa el preu i les docents no perceben diners per impartir-los, ja que formen part del currículum. Als privats,

en canvi, no hi ha cap control públic del preu i la majoria del benefici que es genera va a parar a les docents: només el 20% dels ingressos va a les universitats. La liberalització ha fet que hi hagi professorat de màsters privats que cobra 120 euros per hora teòrica, 100 per pràctica i 32 per les tutories, segons denuncia La Nova UAB, una candidatura crítica de la comunitat universitària que es va presentar a les darreres eleccions al rectorat. La candidatura també va proposar que el cànon que es paga a la universitat fos del 35%, en lloc del 20% actual, com a tipus impositiu anàleg a l'impost de societats que paga qualsevol altra activitat privada. La renovació de postgraus privats a la UAB per al curs 2013-2014 suposarà uns ingressos d'1,47 milions d'euros, la majo-

Les polítiques d'austeritat es tradueixen en pujada de preu de les matrícules i aparició de noves taxes / ROBERT BONET

ria dels quals aniran a parar a mans del professorat i no de la universitat.

També trobem diferències en relació amb les exigències d'alumnat matriculat. Als màsters públics, se'ls exigeix un mínim d'entre quinze i vint alumnes. En cas de no arribar-hi, l'estudi no es fa i acaba desapareixent, com ja està passant amb molts d'ells. Als privats, en canvi, no hi ha un mínim de persones matriculades establert per tirar endavant i, en cas que hi sigui, la xifra és molt inferior. L'única condició que posen les universitats a les coordinadores és un pla docent i rendibilitat econòmica: una mostra més de l'entrada de la lògica empresarial a les universitats públiques.

Continua a la pàgina següent >>>

AIXÍ ESTÀ EL PATI

/ ROBERT BONET

Professorat que cobra 407 euros l'hora

Dels 235 màsters privats de la UAB, n'hi ha un que destaca per sobre de la resta. S'anomena *Creació, estratègia i gestió d'empreses* i cursar-lo atorga el títol de doctor o doctora a l'alumnat. L'Institut Tecnològic y de Estudios Superiores de Monterrey a Mèxic, de titularitat privada, i la UAB van acordar impartir-lo conjuntament. Dividit en quatre anys, la matrícula costa 67.000 euros (més d'onze milions de pessetes) i les docents designades per la UAB van cobrar 407 euros per cada hora de classe (un total de 350.000 euros entre totes les docents). Els dos coordinadors van cobrar 20.350 euros cadascun. Entre el professorat que està o ha estat vinculat al programa -ja sigui en el seu vesant públic o privat-, hi trobem Josep Rialp, exsecretari i exvicecatedrà d'Afers Docents i Acadèmics de la Facultat d'Economia i Empresa; Joan Llonch, doctor de la UAB i vicepresident del Banc Sabadell; Antoni Serra Ramoneda, professor emèrit del Departament d'Economia de l'Empresa de la UAB, expressident de Caixa Catalunya i patró de la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música Catalana quan va esclatar el cas (tot i que ell afirma que no en sabia res), i Enric Genescà, membre de ple de la Sindicatura de Comptes de Catalunya des de l'any 2004. Un dels coordinadors, Diego Prior, és patró de la Fundació Empresa i Ciència UAB, de la qual és vocal i patró Serra Ramoneda. Carles Gispert, un altre dels professors que imparteix aquest estudi al campus de Monterrey, també és patró d'aquesta fundació. Els docents viatgen a Mèxic quan els toca fer classe amb el consentiment de la UAB, tot i que alguns són funcionaris amb règim de dedicació exclusiva a la pública. De fet, en aquest cas, la UAB no percep ni el 20% del cànon que paguen els màsters privats perquè les classes s'imparteixen fora del centre. El conveni entre les dues institucions es va signar l'any 2008 i l'estudi es continua oferint amb un altre nom. Més enllà de les xifres, cal destacar que existeix una versió pública d'aquest estudi prèvia a la privada. Té el mateix pla docent, les mateixes assignatures, bona part del mateix professorat i un preu públic fixat per la Generalitat. Una jugada mestra, doncs, per oferir un estudi d'origen públic a les classes altes mexicanes amb una contrapartida clara: sous extres i beneficis pel professorat que s'hi col·loca.

>>> Ve de la pàgina anterior

La CGT denunciava, en un article publicat el mes de febrer, que molts dels màsters privats són creats amb convenis entre universitats i institucions externes, sobretot corporacions privades. El conveni va acompanyat d'una memòria econòmica on l'empresa i la universitat estableixen una previsió d'ingressos, eventuais aportacions de sòcies privades, el cànon que pugui cobrar la universitat i les remuneracions que s'embutxaca el professorat que l'imparteix.

LA TRIA DEL PROFESSORAT

En relació al professorat, a part de la remuneració, un altre dels punts polèmics és com se'n fa la tria. El punt de partida d'un màster privat és l'entesa entre diverses professores amb vincles amb empreses o amb la Generalitat, que decideixen preparar un mestratge d'un àmbit determinat. L'empresa vol empleades amb segell de qualitat i la universitat aporta estudiants i professorat sota el pretext de la "transferència de coneixement" entre l'esfera pública i la privada. La tria del professorat és competència discrecional de la coordinadora del màster que, a més, rep suggerències de les empreses, que volen incloure alts directius de les seves corporacions.

D'aquesta manera, s'obren les portes de l'ensenyament universitari a persones que no necessàriament estan acreditades per impartir docència i, ahirora, s'atorga la potestat d'escollir una part del personal docent a les coordinadores. Aquest sistema afavoreix encara més el

No cal muntar universitats privades fortes partint de zero, només cal omplir les universitats públiques de mestratges privats

clientelisme, ja que les persones triades poden tornar el favor en altres mestratges on actuen com a coordinadores.

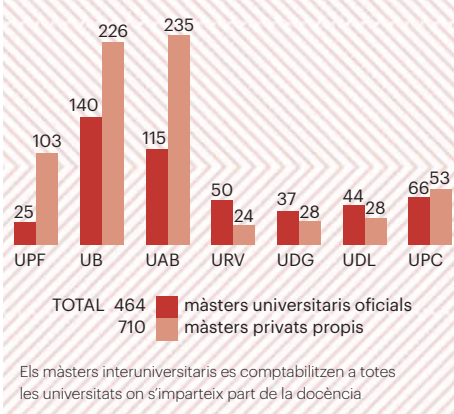
Arribats a aquest punt, cal assenyalar que gran part d'aquest professorat es troba en règim de dedicació exclusiva a les universitats públiques i està cobrant íntegrament el seu sou com a funcionari; amb els mestratges a màsters privats, utilitzen la universitat pública per fer negoci i cobrar un sou extra. Tanmateix, l'organització estamental del govern universitari ha permès que aquest professorat accedeixi a posicions de poder (al deganat, al rectorat, etc.), des d'on han esculpit la normativa legal que dona

cobertura a les seves activitats privades. La candidatura La Nova UAB va explicar, durant la campanya, que en alguns departaments de la UAB, com el d'Economia i Empresa, el professorat amb més hores dedicades als màsters privats es beneficiava també d'una reducció de la càrrega de docència pública. La candidatura també denunciava l'existència d'un grup de 25 professores que superava els 100.000 euros anuals en sous extres.

CAVALL DE TROIA EMPRESARIAL

El que va començar com un flirteig entre el món públic i el privat a través de convenis de col·laboració puntual és, a dia d'avui, un autèntic procés de privatització. En una situació molt similar a la que es viu al sector sanitari, els ens públics de l'ensenyament superior van ser penetrats, cada vegada més, per activitats privades; les empreses atreuen el personal públic i el tempten econòmicament per desenvolupar la seva activitat en l'àmbit privat per a la clientela que pagui. No cal muntar universitats privades fortes partint de zero si ja en tens de construïdes, només cal omplir les universitats públiques de mestratges privats. I així ha succeït. Si fem recompte a les webs de les set universitats públiques de Catalunya, l'oferta de màsters públics és de 464 (40%), mentre que la de privats és de 710

Recompte de màsters públics i privats

(60%). No és d'estranyar que el nombre d'alumnes de màster privat (4.587) duplici el del públic (2.280) a la UAB, segons les dades de 2012. Cal dir que les xifres només es refereixen als màsters i no a la totalitat d'estudis de postgrau, fet que encara elevaria més la diferència. ◀

El màster dels gestors de Bolonya

Un altre dels màsters que destaca és el màster en *Lideratge i Gestió de la Ciència i la Innovació*, impartit per la Barcelona School of Management de la Universitat Pompeu Fabra, amb una matrícula de 17.000 euros. Al consell promotor, hi trobem Lluís Ferrer, exrector de la UAB que va ordenar l'entrada dels Mossos d'Esquadra per desallotjar la Facultat de Lletres ocupada el 2009; l'exconsellera de Salut amb el tripartit, Marina Geli; l'exconseller d'Universitats que va impulsar el procés de Bolonya a casa nostra, Josep Huguet; l'exrector de la UPF Joan Josep Moreso; l'exrector de la UB Màrius Rubiralta, o l'expresident de Catalunya Caixa Narcís Serra. A més, hi ha alts càrrecs de la indústria farmacèutica i altres responsables polítics. És a dir, diversos càrrecs polítics de partits com el PSC i ERC, exrectors amb responsabilitats directes en el desenvolupament del procés de Bolonya i fins i tot alts directius d'entitats financeres que han penetrat als campus universitaris estan promovent un màster amb clara voluntat de mercantilització. Només cal llegir els objectius del mestratge: "L'objectiu primari del màster és formar professionals enfocats a les funcions relacionades amb el lideratge i la gestió de projectes científics que es desenvolupen en institucions públiques i privades i en la transferència tecnològica, valorització i comercialització dels descobriments susceptibles de ser desenvolupats industrialment". Ciència per comerciar i fer negoci i no per servir la societat.

Descapitalitzar la pública, finançar la privada

L'aportació de la Generalitat a les universitats catalanes ha caigut un 20% els darrers dos anys (160 milions d'euros) i està previst que, pel curs actual, disminueixi un 10% més, d'acord amb les declaracions que va fer el secretari d'Universitats i Recerca Antoni Castellà fa uns mesos. Les retallades estan comportant l'acomiadament de professorat i la rebaixa generalitzada dels drets laborals adquirits, que afecta especialment el professorat més precari, que és -precisament- qui es queda a càrrec de les aules mentre catedràtiques, deganes i rectores imparteixen docència als màsters privats. Les retallades també

L'aportació de la Generalitat a les universitats catalanes ha caigut un 20% els darrers dos anys

afecten de ple l'alumnat, que ha hagut de fer front a l'encariment de les matrícules i les taxes dels graus i els màsters públics any rere any. Segons dades de l'Observatori del Sistema Universitari a Catalunya, els preus mínims dels màsters universitaris han passat de 900 euros a 1.459 des de la seva implantació ara fa cinc anys. Els preus màxims, en canvi, han crescut un 1% per sota de l'IPC: de 1.680 euros per curs, han passat a 1.885. Això ha generat una tendència a l'homogeneïtzació dels preus a l'alça. Segons l'Observatori, Catalunya és la comunitat autònoma on

els graus són més cars, una de les més cares pel que fa al preu dels màsters i la tercera més cara pel que fa al preu dels doctorats. També ocupa posicions capdavanteres en relació amb l'expedició dels títols i aplica preus fins a quatre cops superiors a l'estudiantat extracomunitari. El finançament públic baixa, però, malgrat tot, dins l'estructura pressupostària de les universitats, hi ha una partida que augmenta: els pagaments al professorat per mestratges privats. Assistim, doncs, a una redistribució de diner públic on les partides per activitat pública (salaris, recerca, etc.) decreixen i les partides de pagaments al professorat per mestratges privats puja.

LES FUNDACIONS PRIVADES

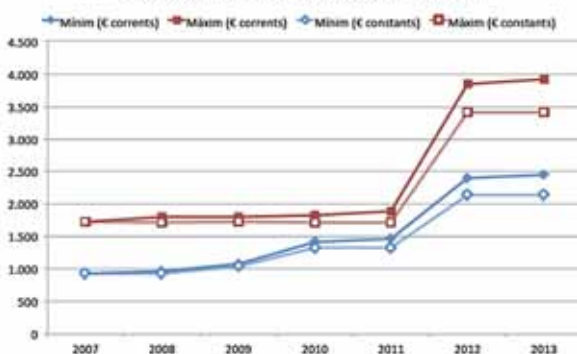
Al mateix temps que aplica les retallades, la Generalitat injecta diners a fundacions privades constituïdes i participades per universitats que desenvolupen tasques de docència, consultoria o mantenen convenis econòmics amb empreses. Entre d'altres, munten mestratges privats. Cal remarcar que la legislació dona un tractament fiscal molt atractiu a qualsevol ens que es pugui constituir com a fundació sense ànim de lucre i s'han detectat situacions anòmales perquè no hi ha una acció fiscal de control suficient, com s'ha demostrat en casos com el de la Fundació Nòos -on presumptament Ifiaki Urdangarín s'ha embutxacat diners de l'erari públic- o la Fundació Orfeo Català Palau de la Música -a través de la qual, presumptament, CDC s'hauria finançat

de manera il·legal. La candidatura al rectorat de la UAB La Nova UAB va demanar la supressió de les aportacions netes que es puguin fer a les fundacions i altres ens jurídics de la Corporació UAB i de l'esfera UAB o qualsevol altre centre o institut adscrit a l'Autònoma. També a la fundació Barcelona Graduate School, fundada pel conseller d'Economia i Coneixement Andreu Mas-Colell, que els darrers tres anys ha rebut 8.943.000 euros a càrrec de diners públics, i a les càtedres de gestió mixta participades per empreses privades com la Càtedra Bancaja-UAB. En

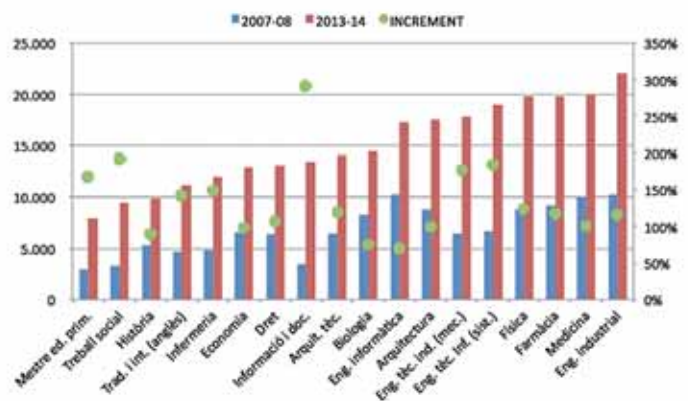
Els preus mínims dels màsters universitaris han passat de 900 euros a 1.459 des de la seva implantació ara fa cinc anys

aquests ens, hi participa professorat de la UAB, inclòs l'actual rector Ferran Sancho, que segons la secció sindical de la CGT a la UAB podria incórrer en un conflicte d'interessos. El curs passat, el mateix sindicat va demanar explicacions per les activitats d'aquestes entitats i també del Parc de Recerca de la UAB i la Fundació UAB. En el cas d'aquesta última, la Sindicatura de Comptes va acreditar, l'any 2008, que el seu màxim responsable, Josep Llopart, va cobrar una indemnització irregular de 130.000 euros quan va ser acomiadat l'any 2004. ◀

EVOLUCIÓ DEL PREU D'UN CURS DE MÀSTER

PREU TOTAL DE LA CARRERA ordenat segons preus 2013-14 (en euros constants de 2013)

AIXÍ ESTÀ EL PATI

LABORAL // LA FI DE LA PRÒRROGA INDEFINIDA DELS CONVENIS COL·LECTIUS PERMET QUE L'EMPRESARIAT ANUL·LI ELS DRETS CONQUERITS PER LES PLANTILLES

Tot el poder a la patronal

Isabel Benítez

@La_Directa

La ministra espanyola de Treball, Fátima Báñez, va anunciar, a finals d'agost, que 31 persones havien sortit de l'atur durant l'estiu. Tot i això, el govern espanyol ha obligat a fer vacances forçoses als 4.698.783 persones que estan registrades a l'atur (611.658 a Catalunya) i manté el títol de subcampió a la lliga d'estats destructors de llocs de treball d'Europa durant el segon trimestre de 2013, segons l'Eurostat. L'estiu també és l'estació on s'ha concentrat la caducitat del gruix dels convenis col·lectius, arran de l'aprovació de la reforma laboral a través del Reial Decret 3/2012. La reforma modifica l'article 86.3 de l'Estatut dels Treballadors (ET) i limita a un any la ultractivitat (la pròrroga automàtica del conveni col·lectiu mentre se'n negocia un de nou). La norma concedeix el protagonisme absolut als convenis d'empresa en un marc laboral dominat per les petites i mitjanes empreses sense conveni propi.

BOICOT AL CONVENI SECTORIAL

La ultractivitat del conveni col·lectiu conserva els drets conquerits per les plantilles en processos de negociació previs quan el conveni caduca i consolida un paraigües per a les treballadores de petites i mitjanes empreses sense prou força per bastir un conveni propi favorable. La reforma laboral limita la pròrroga a un any, després del qual el conveni queda

El Cercle d'Empresaris ha anunciat que cal "avançar en la supressió dels convenis d'àmbit geogràfic intermedi"

sense efecte i la plantilla queda sotmesa a un conveni similar (si n'hi ha) o, directament, a les condicions mínimes fixades a l'Estatut dels Treballadors. El govern qualifica la mesura d'"incentiu a la negociació" i sosté que, el juliol de 2013, s'han signat un 97% més de convenis que durant el juliol de 2012, una pujada que es concentra en els convenis d'empresa -el 80% dels 474 convenis signats, segons dades del Ministeri de Treball- i que no ha estat tan generosa amb relació als convenis de sector.

Tot i que la legislació exigeix bona fe negociadora, el Cercle d'Empresaris ha anunciat que cal "avançar en la supres-

Mariano Rajoy i Fátima Báñez a La Moncloa amb Ignacio Fernández Toxo, Cándido Méndez, Juan Rosell i el president de Cepyme, Jesús Terciado / MONCLOA

sió dels convenis d'àmbit geogràfic intermedi" i, efectivament, diverses patronals han optat pel boicot actiu o passiu de la negociació dels nous convenis de sector. Només a Catalunya, les plantilles del transport de mercaderies de Girona, del sector de begudes refrescants de Barcelona i les treballadores del lleure, que ja porten mil dies sense conveni, han denunciat reiteradament la negativa de les patronals a obrir negociacions o maniobres per posposar-les indefinidament, tot esperant la caducitat d'aquests convenis.

DEFENSAR LA PRÒRROGA

La possibilitat que moltes empreses quedesin fora de conveni va aixecar les alarmes de les centrals sindicals. Dues sentències -una de la Sala Social de l'Audiència Nacional espanyola i una altra del jutjat social número 5 de Vigo- van fallar a favor de la continuïtat dels convenis denunciats. Tots dos convenis contenien clàusules explícites d'ultractivitat i la judicatura ha interpretat que no queden invalidades per la reforma de l'Estatut dels Treballadors, tot i que no hi ha unanimitat entre les juristes. Lesclatxa, però, no afectaria les persones contractades després de la signatura del conveni, fet que obre la porta a una doble escala i condicions salarials. De moment, cap de les dues sentències no es ferma i, tot i així, podrien ser difícils d'estendre al conjunt de convenis en risc d'extinció. Els indicis apunten que el principal efecte del canvi de les "regles del joc" -tal com va dir Báñez- s'està materialitzant

fonamentalment en l'aprofundiment de la caiguda salarial i del poder adquisitiu del conjunt de les persones assalariades: fins ara, la pujada salarial mitjana per conveni ha estat del 0,62%, gairebé un punt per sota de la pujada del cost de la vida (un 1,5% fins a l'agost); la davallada d'un

5% dels ingressos per IRPF també apunta cap a la caiguda de les rendes del treball. Resta per veure si el canvi de les regles del joc del tauler legal de les relacions laborals no només altera l'estratègia de joc de la patronal, sinó que també es reflecteix en una altra dinàmica d'acció sindical. ◀

De 2.000 euros al mes al Salari Mínim Interprofessional

IMESAPI és una empresa que forma part del grup ACS -presidit per Florentino Pérez-, encarregada del manteniment i l'explotació d'infraestructures urbanes i interurbanes com cabines telefòniques i enllumenat, entre d'altres. Després que la plantilla patís una política de trasllats forçosos (a Madrid, Bolívia o el Perú) i un ERO, aquest mes, un centenar de treballadores de tot l'Estat (una trentena a Barcelona) han vist la seva nòmina reduïda al Salari Mínim Interprofessional (SMI). Segons el delegat de CCOO Josep Alpuente, l'empresa no s'ha assegut a negociar en cap moment i només ha fet declaracions d'intencions, sense deixar-ne constància escrita, fins que ha caducat el conveni. La patronal ha optat per remetre les condicions de la plantilla al conveni estatal de cabines, un conveni que no detalla cap taula salarial. Aquest buit legal queda omplert, tal com estableix la reforma laboral, pel que estipuli l'Estatut dels Treballadors, és a dir, el SMI (645,30 euros). La plantilla d'IMESAPI, on

hi ha treballadores amb més de 30 anys de trajectòria a l'empresa i diversos complements per antiguitat, va tenir coneixement d'aquest fet quan va veure la retallada del sou directament aplicada a la nòmina. "Hem optat per la via del conflicte judicial col·lectiu perquè és la que dona més bons resultats", diu Alpuente, que considera que les sentències d'aquest estiu els donen la raó, ja que el conveni caducat establia explícitament que havia de ser substituït "per un altre similar" i, a més, és possible que comptin "amb l'informe favorable de la Inspecció de Treball, que sembla que ha recollit positivament la denúncia de la mala fe negociadora de l'empresa". La direcció d'IMESAPI, a banda, ha optat per un conveni d'àmbit estatal, tot i que existeix un altre equivalent vigent per a la plantilla de Cabitel (empresa absorbida per IMESAPI i del mateix ram, que també opera a Barcelona dins del grup ACS), que és el que se'ls hauria d'aplicar si no es prorroga l'anterior. ISABEL BENÍTEZ

“Els sindicats majoritaris han practicat la tècnica de la por quan hi havia alternatives”

Vidal Aragonés, advocat laboralista del Col·lectiu Ronda i professor de Dret del Treball a la UAB

Homera Ros
@H_Roset

Des del dret laboral, quin marge d'acció deixa la maniobra de la ultraactivitat?

Hi ha alternatives jurídiques. A partir de la mateixa norma es poden defensar dues qüestions contràries a la pèrdua del conveni col·lectiu. D'una banda, tots aquells convenis col·lectius que tenen vigència prorrogada o ultraactivitat dins l'àmbit temporal es poden defensar davant dels tribunals. En cap cas no se'ls pot aplicar la pèrdua de la vigència del conveni. De l'altra, per aquells convenis col·lectius que no incorporen la ultraactivitat, els treballadors i les treballadores que gaudeixen de les condicions d'un conveni haurien d'incorporar-les al contracte individual. Això ho anomenem contractualització del conveni col·lectiu. Es plantegen, doncs, dues possibles estratègies jurídiques a partir del que planteja la pròpia norma. La primera té una primera empara en la sentència judicial dels pilots del juliol de 2013.

“Si les patronals ja no compleixen amb la seva part de gran contracte social, les organitzacions sindicals haurien de trencar amb qualsevol expressió de pau social”

Aquest panorama debilita greument el paper dels sindicats en el conflicte a l'empresa. Com valora la reacció de les centrals sindicals majoritàries?

El darrer any, bona part de les direccions dels sindicats majoritaris van assumir que, si no signaven convenis col·lectius a la baixa, els treballadors i les treballadores es veurien abocats a perdre el conveni o, fins i tot, a patir l'aplicació de l'Estatut dels Treballadors. Han practicat la tècnica de la por quan hi havia alternatives, com acabo d'explicar: la contractualització del conveni col·lectiu o el manteniment de la vigència de la ultraactivitat quan aquesta està reconeguda al conveni. Si bé és cert que la normativa està pensada per pensar més la negocia-

ció col·lectiva i afavorir la posició de les patronals, no només es podien defensar perfectament aquestes teories, sinó que es podien traslladar a posicions de lluita per mantenir els drets conquerits. En el context actual, de poques contractacions, cal mantenir les conquestes dels ja contractats i no pactar els convenis a la baixa.

Heu notat algun canvi en l'estratègia empresarial ara que el temps corre a favor de l'empresa i no de les treballadores?

Sí, hi ha una estratègia perfectament dissenyada per no arribar a un acord col·lectiu si no hi ha una pèrdua de condicions dels treballadors. Les empreses fan dues coses: primer, comunicar als treballadors i les treballadores que, a partir de la suposada pèrdua de vigència del conveni, se'ls aplicarà el salari mínim i fer-ho efectiu per pensar més la situació; segon, continuar negociant amb l'argument que allò que supera el salari mínim és

una concessió individual de les empreses, però que no suposa reconèixer que s'està mantenint l'aplicació del conveni col·lectiu.

Es preveu, doncs, un increment de la conflictivitat laboral?

Hi haurà més tensió en la negociació col·lectiva perquè molts treballadors i treballadores no podran aguantar cobrant el salari

“Cal mantenir les conquestes dels ja contractats i no pactar els convenis a la baixa

mínim. Si no hi ha una alternativa sindical combativa i de mobilitzacions contundents, s'acabarà pactant el nou conveni a la baixa. En els nous convenis, de vegades, les empreses proposen mantenir les condicions sempre que no hi hagi la clàusula de la ultraactivitat, fins i tot millorant-les lleugerament. En el cas dels ports, l'aturada de tot un dia va resultar en la inclusió de la

/ ROBERT BONET

ultraactivitat al conveni. L'experiència ens demostra que és possible.

En quin punt ens deixa aquesta mesura si mirem l'evolució del marc normatiu de les relacions laborals des de la transició?

Aquesta pèrdua de la ultraactivitat, l'arbitratge obligatori i la possibilitat d'inaplicació del conveni ens situa en una realitat més pròxima al 1973 que a l'existent a partir de la transició. Hem passat d'una situació en què el conveni col·lectiu era el gran contracte de classe (et dono pau laboral a canvi de condicions de treball dignes), a una nova realitat on ja no es garanteixen condicions laborals ni la capacitat perquè hi hagi una negociació col·lectiva real. Ara, un tercer pot imposar les nostres condicions laborals col·lectives. Per tant, si les patronals ja no compleixen amb la seva part de gran contracte social, les organitzacions sindicals haurien de trencar amb qualsevol expressió de pau social. ◀

CARA A CARA

Via des del País Basc

Una setmana després de la Diada de la Via Catalana, parem l'orella per escoltar què en pensen al País Basc. Donades les dues trajectòries de lluita diferents, el procés pel qual passa Catalunya actualment pot ser un referent per la ciutadania basca? Així, per exemple, la tantes vegades esbombada transversalitat es percep com una de les lliçons de la Via o, contràriament, com un dels riscos pel sobiranisme transformador?

I que duri!

Sabino Ormazabal

Periodista, escriptor i activista ecologista

@La_Directa

Què puc dir-vos en poques línies que no sapigueu! Potser aquesta sensació d'enveja sana que ens irrija el procés que esteu desenvolupant els darrers temps? Però això també ho intuïu. Són molts anys de reconeixement mutu i de seguiment de les dinàmiques dels dos pobles. I que duri!

Les consultes ciutadanes locals, les manifestacions multitudinàries, el Concert per la Llibertat, la capacitat organitzativa de la cadena humana, el debat social i el canvi cultural polític aconseguit els darrers anys... són un exemple de la força que ens transmeteu des de la societat civil catalana. I, en això, s'intueix com a clau l'enginy, la convicció i el sosteniment organitzatiu de base establert des de les plataformes i les entitats cíviques.

S'intueix com a clau l'enginy, la convicció i el sosteniment organitzatiu de base establert des de les entitats cíviques

Quan, el 1978, el moviment antinuclear austríac va aconseguir, després d'importants lluites i mobilitzacions, que es convoqués un referèndum sobre la instal·lació de la planta nuclear de Zwentendorf i el va guanyar, l'editorial d'*El País* va descriure així el panorama: "Un referèndum és una ocasió única per a un debat col·lectiu total, en què tots els termes del problema siguin plantejats amb claredat davant l'opinió pública. Fins ara, a tots els països del món, fins i tot als que tenen una tradició democràtica més rànica, les decisions sobre aquest tema han estat més aviat dictatorials, totalitàries; han anat de dalt a baix, dictades pels governs, per les administracions, pels economistes i tecnòcrates. Ni els

equips al poder ni les seves respectives oposicions han sabut o volgut reclamar l'opinió del poble". I conclou: "D'aquí que l'exemple austríac, amb una estirp democràtica de la qual no es pot dubtar, constitueixi, per una banda, un valuós precedent i, per l'altra, un element correctiu a procediments abusius que són habituals al món occidental".

Poc "correctiu" i "precedent" va arribar a les nostres latituds. Un mes després, es va aprovar la Constitució espanyola i, fins el 1986, amb allò de *OTAN, d'entrada sí*, no hi va haver cap mena de consulta. El dret de ser consultats i de decidir semblen xocar amb el que s'estila aquí.

Per això m'alegro de llegir i escoltar entre sectors catalans creixents que l'exercici que es demana no és un simple acte puntual i únic, sinó un procés de devolució a la ciutadania del seu paper de subjecte polític decisor.

Així doncs, els processos de participació, consulta i decisió de la societat civil -els tres, no només un d'ells-, dels quals es parla tant i que es practiquen tan poc de forma conseqüent, haurien de ser el mode d'acció quotidiana i democràtic de tot tipus d'institucions davant les diferents problemàtiques que afecten la nostra vida diària i els llocs on habitem, treballem o estudiem.

Tal vegada sigueu aquest "valuós precedent" que es demanava el 1978. ◀

Catalan way (of life)

Aritz Galarraga

Periodista i professora d'èuscar a la UAB

@aritzgalarraga

11 de setembre de 2013. Dia històric. Ni la pluja -síntoma que alguna cosa ha canviat entre els catalans- ni la majoria silenciosa van aconseguir minimitzar l'impacte del milió i mig de persones que van recórrer de nord a sud el Principat -el Principat, sí, deixem-nos d'orgues. Una cadena humana per simbolitzar el desig de llibertat d'un poble. Amb aplaudiments al pas de les motos dels Mossos d'Esquadra (fet veridic, tram 430). I patrocini massiu de Qatar Airways. *Independentzia ez da kotxe modelo baten* (la independència no és el nom d'un model de cotxe).

Però és un negoci per cagar-s'hi.

Mentrestant, a centenars de quilòmetres, la paraula és perplexitat.

O incredulitat. Per no parlar d'enveja -i no gaire sana.

Encara ens estem preguntant, els

bascos, com coi ens han avançat els catalans en aquesta cursa sobiranista. I la Via Catalana ha causat admiració. En un país, el basc, on el *lip-dub* s'ha

convertit en expressió màxima de la lluita revolucionària, l'aparició d'una mobilització innovadora -*ejem*: repúbliques bàltiques, 1989-, no violenta -si deixem de banda les expressions més *kistch*- i festiva -timbals i gralles incloses- ha estat una glopada d'aire fresc per les ments creatives del moviment d'emancipació nacional. De fet, la dinà-

mica Gure Esku Dago ja ha plantejat una cadena humana pel 8 de juny de 2014, que lligarà, previ pagament del quilòmetre -i després diuen dels catalans-, Durango amb Pamplona. Però encara ens falta fer la pregunta més important: què és abans, l'ou o la gallina? És la mobilització social la que ha fet possible la Via Catalana? O la Via Catalana serà mobilitzadora? L'experiència catalana ens fa pensar, més aviat, que la resposta és la primera. I, així, no sé si EH Bildu l'encerta presentant-se com a impulsora única del que han anomenat Via Basca (busqueu el document *Para la construcción de Nuestra Casa*). D'entrada, perquè sola no anirà enlloc. I el PNB, que ve de pactar pressupostos amb el

Què és abans, l'ou o la gallina? És la mobilització social la que ha fet possible la Via Catalana? O la Via Catalana serà mobilitzadora?

PSE, no vol cap lligam amb Catalunya -perill que ERC faci *sorpasso* a CIU- ni de manera clara amb EH Bildu -com més s'hi acosten, més mals resultats electorals obtenen. I, sobretot, perquè tot el procés català no ha estat engegat pels polítics, sinó per això que tan pomposament anomenem societat civil.

La Via Catalana, com ens han volgut fer creure alguns, no portarà la independència a Catalunya. Sabent, a més, que la independència, per si mateixa, no solucionarà els mals d'aquesta societat: ha de ser completa, ha de servir per decidir sobre tots els aspectes, reconstruir tots els discursos i totes les realitats. Com va dir aquell, sistema de producció inclòs. ◀

/ FRANÇOIS PAGÈS

PERSPECTIVA

Quatre arbres i la prova de Turquia sobre la democràcia

Pelin Dogan

Arquitecta

@La_Directa

La resistència de Gezi que va començar per salvar "4 arbres" el 27 de maig de 2013 es va transformar, en pocs dies, en l'ocupació del parc i la plaça de Taksim i l'acampada. A la matinada del dia 30 de maig, els manifestants pacifistes acampats al parc no van poder adonar-se de què passava. La policia, amb l'excusa de "netejar el parc, evacuar-lo i reobrir-lo per al públic", el va atacar amb gas lacrimogen, canons d'aigua i bales de goma. L'espurna de les reaccions a les altres ciutats va ser aquesta càrrega brutal de la policia. El dia següent, va començar la crida de solidaritat arreu del país i des de l'estranger. Nosaltres, com a pobles turcs a Barcelona, ens vam trobar a la Ciutadella. Érem aproximadament 200 persones i vam cridar, en turc, anglès, català i castellà: "*Her yer Taksim, her yer direni*" (Tots som Taksim, tots som resistència). A algunes de nosaltres, aquell dia, ens va fer recordar el 15-M, l'ocupació i l'acampada a la plaça de Catalunya, la càrrega dels Mossos d'Esquadra una matinada per "netejar la plaça" i els milers de persones que es van trobar als carrers de Barcelona aquell mateix vespre.

La resistència de Gezi i el moviment del 15-M tenen semblances. Ambdós desenvolupen una unitat *sobre-política* encara que la política hi és present. En el cas de Gezi, veiem que, mentre els primers dies el parc estava ple d'activistes joves, més endavant, es transformà en un mosaic de nenes i nens, gent gran, gent d'esquerra i de dreta, turcs, kurds i molts altres pobles, alevites, nacionalistes, kemalistes, aficionats al futbol, musulmans anticapitalistes i membres del moviment LGBTTT. El camins dels dos moviments també van paral·lels. L'acampada al parc, les assemblees, primer al parc i després als barris, les organitzacions locals i l'impuls de la democràcia participativa. Tot i així, cadascun també té les seves particularitats. El 15-M sorgeix com una reacció davant l'anomenada crisi econòmica, mentre la resistència de Gezi té bases socials: més enllà dels 4 arbres, apareix com a explosió d'una ràbia acumulada contra l'AKP, que ha creat un estat policíac, ha intervingut com un nen aviciat al dret de viure, a la vida privada i a la llibertat i ha fet patir la ciutadania amb la seva política neoliberal des de fa onze anys. Al 15-M, veiem les persones que estan fartes d'aquesta

estafa econòmica; a Gezi, però, sovint destaca la classe mitjana-alta. Així, per exemple, un home encorbatat que acaba de sortir de la feina es manifesta contra un govern que actua per poder decidir quants fills ha de parir la seva parella. D'una banda, el 15-M decideix estendre's als barris després d'un mes i escaig d'ocupació, d'altra banda, la policia no va deixar en pau Gezi durant quinze dies i, al final, el desnonà. Això ens explica perquè un dels components importants de l'acampada Gezi són les infermeries. Es veu, a més, una gran diferència d'escala entre l'actitud de l'Estat a les manifestacions a Turquia i a Catalunya. Durant i després de la resistència de Gezi, que freqüentment ha estat un camp de bata-

lla donada l'agressió policial, sis joves d'entre 18 i 26 anys han estat assassinats per la policia.

Recordant tot això i veient l'aixecament de Turquia, ens va entristir no poder ser-hi en persona, però, des d'aquí, hem fet el que hem pogut. L'1 de juny, estàvem a la Ciutadella i, al vespre, a la manifestació contra la troica amb els pobles de Catalunya. Durant un mes, cada dia ens vam trobar davant del consol de Turquia i, des d'aleshores, hem tingut el suport de molts partits polítics, activistes i associacions, entre les quals hi havia LI, PSPC, la comissió internacional del 15-M, Fotomovimiento, etc. Tenir present tot això, pensàvem: "Això només és el començament, la lluita continua!". ◀

CANVI DE RUMB

L'educació lliure amb ulls de pare

Eduard Suárez

Xauxa Xica, espai d'acompanyament

per a infants d'inspiració Montessori

@La_Directa

Són les 8 del matí d'un dia qualsevol en una casa qualsevol de la vila de Molins de Rei. L'Abril, una nena de poc més de dos anys, es desperta (dic es desperta perquè nosaltres no la despertem...). Fem mandres al llit, sortim al balcó una estona i, seguidament, esmorzem. Tot això, sense presses, amb l'única voluntat de respectar els seus ritmes al seu temps. Ens vestim, l'Abril també ho fa. El procés és més lent que si ho fes jo, però la qüestió és que guanyi autonomia i que cada dia superi els petits reptes que la vida li va posant davant els ulls. Aquest ulls espurnejants que tot ho veuen i tot ho volen, amb aquella cara d'absorbir tot el que passa el seu voltant. A casa nostra, ho tenim clar: la prioritat és ella i, per tant, ho té tot a l'abast; com més autonomia tingui, més forta serà i més podrà contribuir a millorar aquest món de bojos que els adults li hem deixat.

Anem cap a l'escoleta, hi arribem dels primers: hi ha el Magí jugant amb un trencaclosques i la Jana està esmorzant (no esmorza a casa i, per tant, ho vol fer a l'escoleta); l'Ona entra amb un "Bon dia" exultant i l'Abril, més tímida, li respon amb un somriure còmplice... La Nuri, la nostra educadora i guia Montessori, els acompanya en tot moment. La Xauxa Xica, així és com es diu l'escoleta, és la casa dels nens i ells sempre tenen la paraula. I la canalla va arribant i es va situant on millor li sembla...

Cap al migdia, quasi tots són a fora, pujant escales, gatejant pels túnels, escalant per les cordes, balancejant-se als gronxadors

Cap al migdia, quasi tots són a fora, pujant escales, gatejant pels túnels, escalant per les cordes, balancejant-se als gronxadors, regant les flors, transvasant sorra d'un cubell a un altre, observant l'hortet. Ningú no els pressiona per assolir fites abans d'hora ni els frena per les seves pors. No competeixen pel reconeixement dels adults perquè l'acceptació és total. I amb aquesta pau, fem conquestes diàries, guanyem autonomia, una comprensió autèntica del món, habilitats, coneixements, capacitats, sensibilitat... Quan s'acosta l'hora de marxar, sona la campaneta i tots corren a dins, fan una rotllana, canten plegats, s'agafen les mans... És hora de marxar i ja tenim ganes de tornar! ◀

/ ARIADNA BORRÁS

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

La falta de respecte

Jordi Oriola Folch
Barcelona

La confusió entre l'independentisme i el nacionalisme és molt freqüent. L'oligarquia econòmica catalana és defensora de l'*statu quo*, per tant, la seva reivindicació s'ha limitat al finançament. Per aconseguir ser un partit de majories influent, CiU ha brandat la bandera dient que defensava Catalunya a Madrid i, així, ha aconseguit un suport electoral impressionant. Però encara que molts catalanistes el voten i s'han anat impregnant del seu ideari, no el votarien de no haver-hi aquest conflicte, perquè no són persones estrictament de dretes. En tot cas, per a molta gent, l'equació és: catalanisme = nacionalisme = dreta = aquesta gent només vol la pela.

Evidentment, hi ha un desequilibri fiscal i aquest es fa molt desagradable per qui creu que *España no ens respecta* i fins i tot molts independentistes veuen l'espòli com una manera pràctica per convèncer aquells que no són catalanistes. Però estic convençut que el factor econòmic no és el més important, sinó que ho va ser la sentència del Constitucional sobre l'Estatut. És a dir, que és la falta de respecte i no el dèficit fiscal. Però com que, a més, l'auge de l'independentisme ha coincidit amb la crisi, molts ho han interpretat com una cortina de fum davant les retallades. I és cert que la dreta escombra tot el que pot cap a casa i que molts sobiranistes culpen Madrid de tot i prometen, fraudulentament, que l'endemà de la independència ja no hi haurà crisi ni retallades, però, malgrat tot, els motius de l'independentisme, que no del nacionalisme, són força més profunds que la butxaca, per desgràcia per a Madrid. ◀

PENSEM

Becàries precàries en un carreró sense sortida

Irene Escorihuela
@tescorihuela

Màsters i postgraus, cursos i MBAs. Formar-te, tenir experiència, fer currículum... treballar gratis, fer de becària precària indefinidament, aprendre idiomes i continuar formant-te. Aquest és el pa de cada dia de les joves sortides de les nostres facultats els darrers anys. Sense expectatives de trobar una feina remunerada en acabar la carrera -especialment difícil si has estudiat ciències socials-, no tenim més remei que continuar estudiant i viure a casa dels pares, o fer feines precàries algunes hores per subsistir. Les que lluitàvem contra el pla Bolonya ja ens ho veïem venir: devaluació dels graus -i pujada de taxes- i encariment dels màsters i postgraus, alguns dels quals són

obligatoris per poder exercir la professió. És el cas del màster d'advocacia, que esdevé obligatori si es vol ser advocada després d'estudiar dret. Gràcies a Bolonya, el que anteriorment era un simple tràmit -col·legiar-se- ara es converteix en un màster d'un any i mig i gairebé 4.000 euros, a més d'un examen d'Estat en acabar. Tanmateix, sovint, la irracional inversió en formació postuniversitària no ens porta cap al destí desitjat: trobar feina. Quantes treballem sobrequalificades per un sou ínfim? Quantes joves han hagut de marxar amb carreres i màsters a estudiar i treballar fora? Quantes d'elles són indispensables per construir el país que volem! Les que quedem ens debatem entre continuar formant-nos amb l'esperança de trobar feina algun dia o emigrar, davant el pànic a "un altre any perdut" sense *curro*. Carreró sense sortida? ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana preparam diverses reunions sectorials de la DIRECTA, impulsades per les seves coordinadores i amb diferents objectius. El Víctor anuncia una reunió d'Audiovisuals per tal de continuar consolidant aquesta secció que va néixer fa un any. Volem fer un Llibre d'Estil d'Audiovisuals "que defineixi com s'expressa el nostre col·lectiu en termes d'imatges en moviment". Serà el proper 25 de setembre a les 20:30h a la redacció. L'Anna està preparant una altra reunió per al dia 26, a les 20h., també a la redacció. En aquest cas és una reunió de persones que han col·laborat o volen col·laborar en la secció de cultura de la DIRECTA. L'Anna deixa la coordinació de la secció i cal un relleu. I la Núria convoca el dia 27 a les 19h., també a la redac-

ció. La Núria es dirigeix a totes les il·lustradores, per a "compartir la professió d'il·lustrador/a", "per a fer propostes i coneixem millor". Si voleu participar en qualsevol d'aquestes reunions hi sereu molt benvingudes, només cal que us poseu en contacte amb nosaltres per qualsevol de les vies habituals. Ens calen moltes col·laboradores i aquestes reunions més íntimes són una bona manera de començar a apropar-se i col·laborar amb el projecte de comunicació lliure que és la Directa. Us hi esperem. D'altra banda, nosaltres seguim aquí, al peu del canó, cada setmana al paper, cada dia a la web. El dimarts de la setmana que ve és festa a Barcelona, però nosaltres no farem festa per a que la DIRECTA pugui sortir el dimecres. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ KNY SMILE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs. NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font Així
està el patí Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS i DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 17

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARÉSME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Àngel Ferrero
i Carmela Negrete

“L’SPD i els Verds són
corresponsables de la
situació d’Alemanya i Europa”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Maratons solidàries
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lustració 163

DIRECTA 330
18 de setembre de 2013

FOTOGRAFIA:
Seisdedos

A FONTS | RADIOGRAFIA DEL FMI

El fidel vigilant del capital

Creat el 1945, el Fons Monetari Internacional (FMI) afirma que té per objectiu “fomentar la cooperació monetària internacional, afiançar l’estabilitat financera, facilitar el comerç internacional, promoure una ocupació elevada i un creixement econòmic sostenible i reduir la pobresa arreu del món”. La realitat, però, és ben diferent. Tot i tractar-se d’un organisme públic internacional, el model de finançament i de votació de l’entitat ha fet que l’FMI s’hagi erigit com uns dels principals agents en el procés d’imposició del neoliberalisme. A continuació, oferim una radiografia de la institució que està al darrere de les receptes d’austeritat i les retallades que han patit diversos països europeus des de l’esclat de la crisi econòmica actual.

Iolanda Fresnillo
afons@directa.cat

A principis d’agost d’enguany, el Fons Monetari Internacional va fer públic el seu darrer informe sobre l’economia espanyola, on es destacava el “progrés substancial” de les reformes dutes a terme pel govern de Mariano Rajoy –seguint les recomanacions de l’FMI fins al moment– i s’assenyalaven els deures que quedaven per fer. Entre aquests darrers, s’inclouen: la reforma de les pensions, l’ajustament del dèficit fiscal a través d’un augment encara més gran dels impostos indirectes (IVA) i els descomptes fiscals per a empreses,

El memoràndum signat el juliol de 2012 amb la UE per rescatar la banca atribueix a l’FMI el seguiment de les mesures acordades

així com una revisió (a la baixa) de les despeses de sanitat i educació, i, per últim, l’aprofundiment de la reforma laboral, acompanyada “d’un compromís dels empresaris per contractar més treballadors a canvi que els sindicats s’avinguin a reduccions salarials”. En aquest últim aspecte, concretament, es recomanava una reducció de salaris d’un 10% en dos anys, juntament amb reduccions de les cotitzacions a la seguretat social. En aquest escenari

de “contenció salarial”, l’FMI afegeix que “podria ser necessària una reforma més profunda dels convenis col·lectius, per exemple, més liberalització de la negociació col·lectiva o un sistema totalment descentralitzat”.

Per a l’FMI, aquest aprofundiment del “llarg i difícil ajustament” que, segons la institució, necessita l’Estat espanyol portarà a un escenari del 18% “d’atur estructural” el 2023, un escenari en el qual les famílies continuaran perdent poder adquisitiu i capacitat d’estalvi (un eufemisme per dir que augmentarà l’empobriment i l’exclusió social). El deute públic es mantindrà per sobre del 100% del PIB almenys fins l’any 2018. En canvi, augmentarà la competitivitat, les exportacions creixeran –cosa que farà millorar la balança comercial– i probablement es produirà un escenari de lleu creixement econòmic.

Més enllà de qüestionar les receptes i els escenaris que l’FMI preveu com a objectiu, tot seguit, ens proposem entendre com funciona aquesta entitat, que constitueix una de les puntes de llança del nou embat neoliberal que patim.

La força de la paraula

En aplicació de l’anomenat article IV, el personal de l’FMI emet, generalment de manera anual, un informe sobre la situació econòmica dels seus 188 estats membres. A més, les reunions anuals (a l’octubre) i de primavera (a l’abril) de l’organisme serveixen d’altaveu per publicar informes més generalistes o sectorials, on s’aprofita per fer

“recomanacions” a països determinats. Finalment, aquells països que hagin rebut suport financer de l’FMI (una línia de crèdit o una cancel·lació de deute) o d’alguna altra institució que hagi delegat les funcions de monitoratge al fons també estaran sotmesos a informes freqüents sobre el progrés en el marc d’aquests programes. En el cas espanyol, el memoràndum signat el juliol de 2012 amb la Unió Europea per rescatar la banca atribueix a l’FMI el seguiment de la implementació de les mesures acordades amb Europa a canvi del *rescat*. A més, la direcció i el personal del fons aprofiten visites, reunions, conferències i cimedes per anar llançant consignes. L’opinió de l’FMI no és llei, ja que aquests informes no deixen de ser avaluacions i recomanacions, però el fet de no seguir aquestes *recomanacions* pot tenir conseqüències.

Creat el 1945 per vetllar per l’estabilitat monetària i financera a escala global, l’FMI té com a principal funció oferir assistència financera als països amb problemes en la balança comercial. És a dir, els que no puguin pagar tot el que deuen poden acudir al fons i demanar alguna de les línies de crèdit que ofereix la institució. El crèdit de l’FMI sempre va acompanyat d’un plec de condicions que el país beneficiari ha de complir si vol que es vagin desemborsant els diferents trams del crèdit. Segons l’FMI, aquestes condicions es decideixen d’acord amb el país que demana l’ajuda, però, a la pràctica, si les condicions acordades no estan en la línia que demana el fons, el crèdit serà denegat.

L’FMI continua defensant a ultrança el model de mercat a través de privatitzacions i de la liberalització de sectors com el financer o el comercial

Així, la primera conseqüència de no seguir els dictats de l’FMI és no poder accedir als seus recursos. En cas de tenir un programa en marxa amb l’FMI o en què l’FMI jugui el paper de vigilant (com en el cas espanyol), els diners dels crèdits es van desemborsant per trams i l’aprovació del següent tram dependrà del nivell de compliment de les condicions *paçades*. Actualment, hi ha 37 països que tenen línies de crèdit obertes amb l’FMI. La majoria dels països empobrits han passat per programes de l’FMI durant les darreres tres dècades i tots ho han pagat amb un plec de mesures neoliberals.

Christine Lagarde, directora gerent del FMI, es va pujar el sou un 11% quan va assumir el càrrec, ja en plena crisi financera - IMF

A més, durant prop de dues dècades, una quarantena de països empobrits i altament endeutats han estat beneficiaris de les iniciatives d’al·leugeriment de deute. És a dir, l’FMI, el Banc Mundial i altres institucions internacionals i governs creditors els han cancel·lat una part del deute a canvi de sotmetre’s a un Programa de Creixement i Reducció de la Pobresa monitorat pel fons. Aquests programes funcionen sota la mateixa lògica que els crèdits: si els països no compleixen amb les condicions *paçades* en el programa (és a dir, dictades pel fons), la cancel·lació de deute promesa no es fa realitat.

Les privatitzacions, la liberalització financera, l’eliminació de subsidis, la reducció de salaris del funcionari públic o les retallades en sanitat i educació en pro del control del dèficit, entre moltes altres, són algunes de les mesures que s’han imposat a països com Mali, Haití, el Camerun, Tanzània o Bangla Desh, a canvi del *perdó* de part del deute. A països com Mali, Malawi o Haití, l’eliminació dels subsidis al cotó, els fertilitzants i l’arròs respectivament i l’obligació d’obrir els mercats i privatitzar les empreses públiques agrícoles han suposat no únicament la ruïna per a milions de camperols i camperoles, sinó també una greu amenaça a la sobirania i la seguretat alimentàries de les seves poblacions. Un cop completat el programa pactat amb l’FMI el 2006, Malawi va reintroduir els subsidis agrícoles, cosa que va permetre augmentar la producció de blat de moro i

superar la situació de crisi alimentària a la qual el fons havia abocat el país.

A més d’obligar a adaptar una política econòmica neoliberal, fet que perpetua la relació de dependència que pateixen aquests països, els programes d’al·leugeriment de deute s’han revelat totalment ineficients i insuficients per complir amb el seu objectiu explícit, és a dir, portar el deute a nivells *sostenibles* a llarg termini. Els països, després de rebre cancel·lacions parcials del deute, continuen acudint al crèdit com a principal manera d’obtenir recursos (en molts casos, crèdits del mateix FMI) i es veuen abocats a nous cicles de sobreendeutament. El mateix sistema els fa addictes al crèdit de l’FMI i, per tant, a les seves mesures. Segons un estudi recent publicat per Jubilee Debt Campaign, els països que han rebut cancel·lacions de deute sota aquestes iniciatives, com Etiòpia, Moçambic o el Níger, poden arribar a tenir –en pocs anys– uns nivells d’endeutament públic superiors als que tenien abans de rebre les cancel·lacions.

Alts i baixos

Amb l’esclet de la crisi del deute de la dècada dels 80 a l’Amèrica Llatina, l’FMI va ser rescatat de l’oblit en què havia caigut durant la dècada dels 70 arran del trencament del patró o per part dels Estats Units. Els països rics van encarregar el disseny de la sortida de la crisi a l’FMI i el Banc Mundial i la recepta dissenyada és la mateixa que, 30 anys més tard, continuen imposant arreu del món. De manera simplificada, la recepta consistia i consisteix

en la millora de la competitivitat devaluant la moneda i/o redissenyant l’estructura productiva i laboral del país cap a l’exportació, la liberalització del compte del capital i el sector financer, l’obligació d’establir l’equilibri pressupostari amb un estricte control salarial, l’eliminació de subsidis, la reforma de pensions i la privatització d’empreses i serveis públics.

Les receptes de l’FMI no sols han generat més endeutament arreu, sinó que han provocat crisis socials i humanitàries. Segons la Conferència de les Nacions Unides pel Comerç i el Desenvolupament (UNCTAD), els plans d’ajustament promoguts per l’FMI “han tingut un impacte especialment sever en els més pobres i en altres grups socialment vulnerables”. Entre 1980 i 1990, el nombre de persones que vivien sota el llindar de la pobresa a l’Amèrica Llatina va augmentar de 144 a 211 milions. Però, a més, el creixement econòmic *per capita* en aquesta mateixa regió va ser negatiu (-0,5%) entre 1980 i 2000 per l’impacte dels programes d’ajustament estructural.

Amb aquest historial, a la conferència de Londres del G-20 de 2009, l’FMI va ser escollit per promoure les mesures necessàries per fer front a la crisi financera, per la qual cosa es van triplicar els seus recursos, fins a un bilió de dòlars. D’aquesta manera, es rescatava l’FMI, que al llarg dels darrers anys havia anat perdent no únicament legitimitat, sinó també clientela. Els seus continuats *fracassos* i les dures mesures imposades sobre els seus clients van portar nombrosos països a aprofitar l’època de bonança econòmica (increment de reserves per l’augment dels preus de les matèries primeres) per pagar per avançat els deutes amb l’FMI i declarar, així, la seva independència financera d’aquesta institució. De cent set mil milions de dòlars en cartera de préstecs el 2003, l’FMI havia passat a tan sols setze mil milions el 2007. Això va abocar l’organisme a un greu problema pressupostari. Però la crisi econòmica va salvar el fons de la ruïna. El 31 d’agost de 2013, l’FMI tenia una cartera de préstecs de 266 mil milions de dòlars.

Un paper estel·lar en temps de crisi

Amb la caiguda d’Islàndia, l’FMI va desembarcar a Europa. Després van venir el primer i el segon préstec a Grècia (2010 i 2012), juntament amb els préstecs a Irlanda i Portugal (en aquests tres casos, concedits conjuntament amb la Comissió Europea i el Banc Central Europeu, l’autoanomenada *troica*), però també els menys coneguts casos d’Hongria, Letònia, Romania, Bòsnia-Hercegovina i Sèrbia.

De tots ells, el cas grec és el més exemplar del *fracàs* del model. Després

de tres anys de privatitzacions, retallades i reformes draconianes, el deute del país s'ha situat a la xifra rècord del 176% del PIB; el PIB ha retrocedit un 25% des de 2007; l'atur ha augmentat fins al voltant del 27% (un 57% entre les persones joves), i gairebé la meitat de la població es troba en risc de pobresa. Les conseqüències són clares, fins i tot per al relator especial de les Nacions Unides sobre deute extern i drets humans, que el maig de 2013 va declarar que les condicions dels rescats de la troica a Grècia estaven violant els drets humans.

En la seva avaluació del programa per a Grècia aprovat el 2010, l'FMI va sorprendre reconeixent que les mesures d'austeritat havien anat massa lluny i havien llastrat la capacitat de l'economia grega de recuperar-se (amb tot, l'organisme ometia els impactes de les mesures aplicades sobre el benestar de la població). Malgrat aquestes revelacions, però, ni l'FMI ni la Comissió Europea ni el BCE han reduït la pressió sobre el govern grec.

Fins i tot el mateix FMI ha reconegut que les mesures d'austeritat han llastrat la capacitat de l'economia grega de recuperar-se

El cert és que, malgrat un cert canvi en la retòrica de l'FMI, aquesta institució continua imposant mesures d'austeritat arreu. L'organisme afirma que la seva política ha canviat i que segueix, almenys als països amb menys ingressos, una política de protecció de les persones més vulnerables i de reducció de la pobresa. Però, des de la mateixa institució, s'admet que es continuen aplicant mesures, com les reduccions de subsidis, els augmentos de tarifes de béns i serveis bàsics o les recomanacions fiscals, que tenen impactes socials sobre la població més empobrida. A més, l'FMI continua defensant a ultrança el model de mercat a través de privatitzacions i de la liberalització de sectors com el financer o el comercial. Un estudi publicat recentment demostra que, des de 2010, més de 100 països han retallat subsidis en carburants, agricultura i alimentació; 98 països han retallat sous o han imposat límits salarials; 80 països han reduït les xarxes de protecció; 86 països han promogut reformes de pensions, i 32 països han adoptat mesures de flexibilització laboral. Tots tenien en comú que les mesures havien estat recomanades per l'FMI.

Les economies avançades (36 països) ostenten el 55,2% dels vots de l'FMI mentre els països emergents i en desenvolupament (152) en tenen un 44,8%

-
Diógenes Muñiz

Però qui són i què volen aquesta gent?

Al llarg dels seus 68 anys d'història, l'FMI ha demostrat que el seu objectiu implícit és la promoció d'un model econòmic neoliberal, tot protegint els interessos de classe dels propietaris del capital. L'FMI ha estat un dels agents clau en el procés de globalització i financerització de l'economia. No tothom avaluava negativament l'història de l'FMI: les grans companyies privades –entre elles, moltes d'espanyoles– que s'han fet amb les empreses i els serveis públics privatitzats; l'empresariat que s'ha beneficiat de les retallades salarials i les reformes laborals que tendeixen a la flexibilització, és a dir, a la precarització, o les inversores i creditors que han estat rescatades amb els fons de l'FMI després de les crisis financeres recurrents de les darreres dècades. Totes elles són les beneficiàries de l'organisme.

L'FMI no deixa de ser una institució pública, governada pels 188 països que en formen part. Tot i això, cal recordar que, en la presa de decisions, el fons funciona com una entitat privada, on qui té més accions (paga més quotes) té més vots. Així, per a l'FMI, el món es divideix en dues categories, les economies avançades (36 països), que ostenten el 55,2% dels vots de la institució, i els països emergents i en desenvolupament (152), que en tenen un 44,8%. Una

mirada més detallada ens mostra que les economies del G-7 (els EUA, el Regne Unit, Alemanya, França, Itàlia, el Japó i el Canadà) acumulen el 41,2% dels vots i la Unió Europea, el 29,4%. El país amb més dret de vot són els Estats Units, amb un 16,5%. És important destacar que les decisions més importants es prenen sempre per una majoria del 85%, de manera que el país (EUA) o el grup de països que ostenti més d'un 15% dels vots té, *de facto*, dret de veto. Els anomenats BRICS (Brasil, Rússia, l'Índia, la Xina i Sud-àfrica) es queden en un 11,03% i els països de renda baixa (més d'un centenar) sumen un 5,9%. L'FMI presumeix d'haver dut a terme una reforma, des de 2008, per democratitzar i ajustar les quotes a un repartiment més just, però el repartiment de vots que ha quedat després de les reformes és el mateix que estava en vigor.

A banda de les quotes (360 mil milions de dòlars), els diferents països membres també fan aportacions puntuals, com la que es va fer l'any 2009 arran de la cimera del G-20 a Londres, que s'ha fet efectiva en dues fases (570 mil milions de dòlars el 2011 i 460 mil milions el 2012). Actualment, l'FMI disposa de més d'un bilió de dòlars en aportacions addicionals fetes arran de la crisi financera.

La Setmana del Deute

La propera reunió anual de l'FMI se celebrarà a Washington entre l'11 i el 13 d'octubre, coincidint amb la Setmana d'Acció Global contra el Deute i les Institucions Financeres Internacionals (del 8 al 15 d'octubre). A Catalunya, la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute prepara mobilitzacions i accions de cara a la Setmana del Deute. Per a més informació, podeu consultar la web:

www.auditoriaciudadana.net

L'organisme també compta amb unes reserves d'or molt importants, que en ocasions utilitza per obtenir recursos addicionals. Així, el 2009 va aprovar una venda d'or molt gran, una vuitena part de les reserves. Els recursos obtinguts es van destinar a cobrir el Fons de Creixement i Reducció de la Pobresa, que ofereix préstecs sense interès als països més empobrits a canvi de programes d'ajustament. Finalment, una part dels recursos de l'FMI s'obtenen a través dels interessos dels préstecs concedits. Totes aquestes fonts permeten una cartera de préstecs de 266 mil milions de dòlars.

Però no tots els recursos de l'FMI es destinen al préstec a països en dificultat. Com en tota institució, una part es dedica a cobrir les despeses estructurals i de personal, que en aquest cas no són una minúcia. Les 2.503 funcionàries de l'FMI estan entre les més ben pagades del món (tot i que la institució pregona contenció salarial allà on va). Un exemple significatiu: la directora gerent de l'entitat, la francesa Christine Lagarde, es va apujar el sou un 11% quan va assumir el càrrec, ja en plena crisi financera, i cobra 323 mil euros anuals, més un suplement de 57 mil euros en despeses de representació, tot lliure d'impostos com a funcionària internacional.

Àngel Ferrero i Carmela Negrete: “L’SPD i els Verds són responsables de la situació d’Alemanya i Europa”

Els periodistes ‘freelance’ Àngel Ferrero i Carmela Negrete resideixen a Berlín des de fa uns anys. Són autors, juntament amb el corresponsal de ‘La Vanguardia’ a la capital alemanya, Rafael Poch-de-Feliu, del llibre ‘La quinta Alemania: un modelo hacia el fracaso europeo’ publicat per Icària Editorial. L’alacantí Ferrero, també traductor, col·labora amb la DIRECTA i ‘Sin Permiso’; Negrete, de Nerva, amb ‘Diagonal’ i ‘eldiario.es’. La conversa va transcórrer al parc de Friedrichshain i va ser interrompuda per l’arribada del candidat d’Els Verds, Hans-Christian Ströbele, per demanar-nos el vot per a les properes eleccions alemanyes, que tindran lloc el 22 de setembre. En veure que no podia ‘rascar’ res –ja que no són electors– i que no tenia temps per a un parell de preguntes, es va esfumar.

Roger Suso
miralls@setmanaridirecta.cat

I diu: la primera Alemanya és la fragmentada i preindustrial. La segona, la de Bismarck, que s’estén de la Primera Guerra Mundial fins a la República de Weimar. La tercera, el Tercer Reich. La quarta és l’Alemanya doble de guerra freda en paral·lel amb la construcció de la UE. Quina és la cinquena?

Ferrero: La cinquena és la que es produeix després de la reunificació i s’estén fins als nostres dies. És una proposta de periodització per contextualitzar el que està passant ara mateix a Alemanya i un intent de contrarestar totes aquestes expressions sorgides al sud d’Europa com el Quart Reich o l’Alemanya de Merkel, convertides en afegits periodístics.

Merkel ha afirmat que no vol una Europa alemanya, sinó europea. Tot i així, diu que per sortir de la crisi cal aplicar el model alemany. Per què el model alemany no és modèlic?

Negrete: Merkel diu que no vol una Europa alemanya, però al programa de la CDU sosté que “a causa de l’èxit que ha tingut, vol exportar a tota Europa la formació professional dual”, que significa un debilitament dels drets de l’alumnat perquè ja estan dins de l’empresa treballant i amb unes condicions més dolentes. Després, el programa també

diu que els països que tinguin deute hauran de continuar fent retallades. Les retallades que va fer Alemanya en dècades, les està fent l’Estat espanyol en dos anys... això és un xoc. I continuaran exportant el model. El canvi a la Constitució espanyola per introduir la regla d’or que limita el dèficit i obliga a pagar el deute és una conseqüència alemanya que la mateixa Alemanya no compleix.

F: Merkel diu que no vol exportar el model alemany però, a la pràctica, ho està fent. Hem d’entendre el model alemany com el paquet de mesures neoliberals que s’estan aplicant en altres punts d’Europa, que es va aplicar abans a l’Europa Oriental i que, en certa manera, s’està aplicant als EUA. No és quelcom que tingui una marca de fabrica alemanya, sinó que prové del Regne Unit i els EUA i va ser inclòs al Tractat de Lisboa de la UE per convertir Europa en un dels espais més competitius del món.

N: El que venen com el model alemany és un capitalisme que, al mateix temps, introdueix mesures socials. És la conseqüència de la reunificació. De fet, a Alemanya, el pressupost per a l’estat del benestar ha augmentat els últims anys, no s’ha reduït. Hi ha més gent atesa. Hi ha més pobres, però els atenen pitjor.

-
“Les retallades que Alemanya va fer en dècades, les està fent l’Estat espanyol en dos anys”
-

Merkel ho va continuar, però el model alemany que ara s’exporta el va iniciar un govern de coalició entre el Partit Socialdemòcrata Alemany (SPD) i Els Verds, amb el beneplàcit de la central sindical DGB. Per què va ser així?

N: Un govern de dretes no s’hagués atrevit a fer aquesta reforma. Quan preguntes a la gent d’esquerres què opina sobre una victòria de l’SPD, et diu que és pitjor que una victòria de la Unió Social Demòcrata d’Alemanya (CDU). Si els democratacristians haguessin fet la reforma de Schröder, tothom se’ls hauria tirat al damunt, però, si ho fan els socialdemòcrates, que estan íntimament relacionats amb els grans sindicats, és més fàcil fer reformes.

F: Tal com va passar, exactament igual, amb el desplegament de l’exèrcit alemany a l’Afganistan, si això ho hagués fet un govern de coalició entre conservadors i liberals, la protesta al carrer hagués estat molt més gran. Una altra resposta és la de la llarga decadència de la socialdemocràcia després de la signatura del document de la Tercera Via i del Nou Centre entre Blair i Schröder, un text on els socialdemòcrates van mossegar l’ham del neoliberalisme i van pensar que, deixant campar a plaer al sector financer, aconseguirien uns beneficis més grans i que, amb ells, podrien finançar l’estat del benestar. Això s’ha demostrat fals i ara n’estem vivint les conseqüències. No solament perquè els governs conservadors apliquen una continuació d’aquelles polítiques, sinó perquè la socialdemocràcia no té programa per oposar-se a aquestes polítiques i no té cap brúixola política amb la qual orientar-se.

La gran desigualtat: autoritat, desigualtat i austeritat. El pas del model Porsche al model Lidl. Com s’arriba aquí?

N: S’hi arriba arran de l’absorció de l’Alemanya comunista per part de la capitalista. Una vegada acabada la competència en l’àmbit social, en què l’Estat ha de garantir una sèrie de mínims, s’obre la porta a privatitzar-ho tot i engagar el dúmping salarial. I això ha suposat que, avui, hi hagi una divisió cada vegada més gran entre persones que guanyen poc o gens –que ja són un terç de la societat– i les que estan al primer mercat laboral amb condicions garantides.

F: Després de la reunificació i la dissolució de l’URSS, una força de treball enorme s’incorpora al sistema mundial capitalista, cosa que també obliga la Xina a abandonar una

les

Roger Suso

forma de socialisme d'Estat i desequilibra del tot la relació mundial entre capital i treball. Si Alemanya volia mantenir-se com una nació industrial, havia de competir amb la potència industrial de la Xina; per això va apostar pel dúmping salarial, la deslocalització i el desmantellament de la indústria de l'Alemanya Oriental.

Què se n'ha fet, de l'esquerra?

F: La crisi de la socialdemocràcia s'accelera després de la crisi del petroli del 73... i molt més als noranta, quan, per sortir d'aquella crisi, comencen a assumir postulats neoliberals –a Marx, ja hi havien renunciat el 1959 a Bad Godesberg. La història de l'SPD és una història de renúncies –les renúncies de la classe obrera i mitjana–, fet que ha desdibuixat el perfil ideològic de la mateixa socialdemocràcia.

N: Em pregunto si els votaran els seus propis joves, els Jusos, les joventuts socialdemòcrates de l'SPD.

F: Conec un membre dels Jusos que no ha votat, no vota i probablement mai votarà l'SPD. Per què és membre de Jusos? Per dos motius: per la imatge negativa que continua tenint Die Linke com un partit de l'est, quasi com un partit regional i amb molts militants que procedeixen del SED. I perquè l'SPD, tot i ser un partit en crisi, continua actuant com a vehicle d'ascensió social a les estructures de l'Estat, a l'administració, a l'ensenyament o a altres àmbits del sector públic.

N: El sociòleg Friedrich Rüb sosté que els alemanys no voten els extrems pels seus traumes històrics. De fet, Die Linke no té un programa comunista sinó un genúf programa socialdemòcrata.

F: Aquí a Alemanya, també existeix un cert revisionisme històric. El més palpable és el de l'equiparació dels extrems. En el cas de la implosió de la República de Weimar, s'acusa per igual els nacionalsocialistes i els comunistes.

Escriuiu que “cap força política no arribarà al poder a Alemanya sense, prèviament, haver sintonitzat amb el programa general de l'establishment”. És possible el canvi per l'esquerra a Alemanya?

F: No es pot descartar, però ara mateix és clar que no. Tal com apunten els sondejos, matemàticament, no pot sumar un govern entre SPD i Els Verds. Solament podria formar govern una coalició entre conservadors i liberals, entre conservadors i socialdemòcrates i entre conservadors i verds. Les altres opcions són la coalició Jamaica –entre conservadors, liberals i verds– i un tripartit entre socialdemòcrates, verds i Die Linke. Però, una vegada més, l'SPD i Els Verds s'hi han negat, cosa que permet que Merkel continuï al govern aplicant la política actual. I això, en part, els fa corresponsables de la situació d'Alemanya i d'Europa.

“Històricament, Els Verds han tingut uns vincles febles amb la classe treballadora”

Existeix una desconexió entre Els Verds i la classe treballadora?

F: Sempre hi ha estat. Els Verds, històricament, com els liberals, han tingut uns vincles febles amb la classe treballadora i el seu vot correspon a les rendes més altes d'Alemanya.

N: Durant els primers anys, Els Verds tenien dues branques, una més conservadora –la dels *realos*– i una més social –la dels *fundis*. Els *realos* s'han imposat i, des de llavors, és un partit neoliberal amb tons ecologistes.

Què passa amb Els Pirates. Els nous verds?

N: El partit defensa una democràcia més directa i digital. Alhora, estan molt desconectats d'altres realitats. No tenen programa social i no se sap ben bé quina orientació econòmica adopten.

F: Després de l'èxit que van tenir a les eleccions de Berlín o a Rin del Nord-Westfàlia, el partit no s'ha consolidat, té un munt de problemes interns entre militants i una falta d'orientació ideològica clara, que fa que fins i tot es defensin com a social-liberals, que busquin ocupar una part de l'espai polític que ha abandonat l'FDP –en convertir-se en un partit gairebé de milionaris– i que, de vegades, per la seva insistència pels nous mitjans, l'única cosa que ha aconseguit és crear una bretxa digital entre el jovent urbà connectat a Internet i la població treballadora que no té accés a la tecnologia. La seva insistència en la transparència crea una espècie de fetixisme tecnològic, com si això ho resolgués tot. De fet, s'han mostrat a favor de la coalició Halloween, una coalició entre democratacristians i Pirates, per la qual cosa no és cap partit d'esquerra o d'indignats.

La marató del Sàhara passa pels diferents campaments de refugiades

Maratons solidàries: córrer al Sàhara i a Palestina

El tema de l'esport solidari és tan espinós com el de la banca ètica. Pel que fa a l'atletisme, hi ha moltes curses que s'anomenen solidàries. Ara bé, ho són de veritat? Aquesta setmana us presentem dues maratons netament solidàries: la del Sàhara i la de Betlem. Ambdues tenen en comú que es desenvolupen en un lloc de conflicte i amb un clar rerefons polític i, en ambdues, moltes habitants locals agraeixen la presència internacional.

Xavier Alcalde
quaderndillacrua@setmanaridirecta.cat

La marató del Sàhara es fa cada febrer a Algèria –entre els camps de refugiades de Tindouf– i és el moment més important d'una setmana plena d'activitats i de convivència amb les famílies sahrauís. Les activitats inclouen visites a escoles, hospitals i altres projectes desenvolupats en col·laboració amb la marató. Tot i que l'edició d'enguany no es va poder dur a terme per motius de seguretat, ja s'han obert les inscripcions per a la de 2014.

Les participants a la marató han d'anar preparades per viure una experiència al desert, amb tot el que això comporta, ja que menjaran, dormiran i, en definitiva, viuran com ho fa la gent d'allà. Una cosa que sorprèn és el fet de trobar-se amb una de les societats

menys patriarcal del món musulmà. Les dones ho expliquen per les conseqüències del conflicte amb el Marroc: molts marits i pares van morir durant la guerra del Sàhara Occidental.

Arrels catalanes

La qüestió lingüística no comporta cap problema perquè la pràctica totalitat d'infants i d'adolescents parlen en castellà perfectament, fruit dels estius que passen acollits en famílies espanyoles. Fins i tot podem trobar nenes que parlen català de l'Escala o de Ripoll. De fet, els pares i les mares estan orgullosos que la mainada aprengui el castellà a l'escola i no pas el francès. Les organitzadores també són majoritàriament espanyoles. Les corredores internacionals, però, són una altra cosa; amb elles, quatre frases en anglès o francès serviran per fer-se entendre.

Quant al repte esportiu, el perill principal són les possibles tempestes de sorra. Hi ha alguns quilòmetres de dunes, però la majoria del recorregut és de terra dura. Als punts d'avituallament, principalment hi ha aigua i dàtils, però algun també ofereix glaçons. Els moments més emotius es viuen quan la cursa passa pels diferents campaments de refugiades. Allà,

recaptar fons per al seu programa dels jocs d'estiu. L'edició d'enguany es va suspendre perquè el govern de Hamàs va prohibir que les dones hi corressin i hi ha dubtes sobre l'edició de l'any vinent.

La marató de Betlem

Des d'un punt de vista solidari, la més interessant és, potser, la marató de Betlem, també coneguda com a Marató de Palestina. La cursa, organitzada per activistes dels drets humans, va celebrar la seva primera edició el 21 d'abril d'enguany. Es tracta de fer dues voltes a un mateix recorregut, que ressegueix gran part del mur de separació de Cisjordània, ja que les organitzadores no han aconseguit trobar 42 quilòmetres ininterromputs sota control de l'Autoritat Palestina. Amb el lema *Dret al moviment*, es vol posar de manifest la dificultat que tenen les habitants locals per moure's en una zona ocupada militarment per l'exèrcit israelià. En aquesta primera edició, Israel va prohibir la participació de 26 atletes que havien de venir de Gaza.

Per viatjar a Cisjordània, cal anar a l'aeroport de Tel Aviv. Allà, el turisme solidari és vist, en el millor dels casos, amb escepticisme. En aquest sentit, les organitzadores aconsellen a les participants que expliquin que van a fer turisme religiós. És la millor manera

La marató del Sàhara es fa cada febrer a Algèria entre els camps de refugiades de Tindouf

les dones i la mainada, assegudes a la sorra, aplaudeixen, entonen el seu crit d'ànim característic i, amb una mirada serena i plena de dignitat, van repetint una mateixa frase: "Gràcies per venir".

Conèixer Palestina

Els darrers anys, diverses maratons s'han consolidat com a destinació per a l'esportista que vol conèixer el Pròxim Orient. La primera sorpresa que s'emporta la participant a la marató de Jerusalem, organitzada per l'Ajuntament de la ciutat, és que el recorregut passa exclusivament pels barris jueus. Cal esmentar, també, la marató de Gaza, organitzada per l'ONU per

Kuru Libere

X.A.

Un altre fenomen actual són les corredores que fan servir les curses per reivindicar missatges de transformació social. En aquest sentit, cal destacar el projecte Kuru Libere. Es tracta d'un club de corredores esperantistes format per gent de tot el món que aprofita l'esport per difondre la llengua internacional. En esperanto significa *corre lliure* i, a casa nostra, hi ha força gent interessada.

L'objectiu és certament ambiciós: crear el club atlètic més gran del món o, com diuen l'Anna i el Ksavero, "com a mínim, el més plural culturalment i geogràficament". Per fer-ho, es parteix de la lògica que hi ha esperantistes a pràcticament tots els racons del món. "Cal pensar que algunes d'elles potser corren i fan esport en solitari o potser en equips

amb qui no els uneix una identitat tan intensa com pot ser la internacionalista".

L'entitat està preparant la seva web, una pàgina on qualsevol corredora d'arreu del món podrà enviar una foto i una crònica de la cursa on hagi participat. S'espera que, a través d'aquests relats, hi hagi més intercanvis culturals, esportius i solidaris i puguin sorgir nous projectes internacionals basats en l'esperanto com a eina de comunicació.

Ideat per joves de diversos països, Kuru Libere és un exemple de com les noves tecnologies estan possibilitant el ressorgiment del moviment esperantista els darrers anys. L'associació catalana d'esperanto ha confirmat que es farà una presentació del club atlètic esperantista al proper congrés, que s'ha de celebrar a Salardú, a la Vall d'Aran, els dies 1,2 i 3 de novembre.

L'objectiu principal de les maratons és visualitzar les lluites sahraui i palestina -
Òscar Carracosa

de no tenir problemes amb les soldats israelianes, que seran una presència constant durant tota l'estada.

A diferència del que passa a Betlem, al Sàhara, no hi veurem l'exèrcit marroquí, ja que els camps de refugiats sahrauis es troben en territori algerià. De fet, en algun moment, les participants internacionals d'una aventura i de l'altra es trobaran immerses en converses sobre el conflicte. Sovint, aquest tipus de conversa acaba amb la mateixa idea: "Potser no tenim massa

A la marató de Palestina, el lema 'Dret al moviment' posa de manifest les dificultats que tenen les habitants per moure's en una zona ocupada militarment per l'exèrcit israelià

coses materials, però tenim somnis i lluitarem per aconseguir la llibertat. No sabem quant de temps ens hi quedarem, però, algun dia, tornarem a casa nostra". També en ambdós conflictes, les noves generacions estan perdent la confiança i l'esperança en l'anomenada *comunitat internacional* i el debat sobre si cal tornar a agafar les armes sempre és present.

En tots dos casos, al Sàhara i a Palestina, l'aspecte esportiu queda en un segon terme. Al Sàhara, l'objectiu principal de la marató és visualitzar la lluita sahraui. A Cisjordània, la palestina. En ambdós casos, la mateixa demanda, el mateix prec: "Parla del que has vist aquí". I la mateixa pregunta: "Tornarà l'any vinent?".

Una volta al món en bicicleta

Pau Martin

A principis de la tardor, l'esportista i aventurer Jordi Romo empenirà una volta al món solidària en bicicleta. Nascut al barri de Sants de Barcelona fa 32 anys, fa molt de temps que treballa en el sector comercial i, fart de la precarietat laboral, ha decidit fer volar coloms, carregar les alforges i preparar-se per emprendre l'aventura de la seva vida: una volta al món en bicicleta, recorrent cadascun dels misteris que ofereixen els cinc continents al ritme del pedal.

La iniciativa, però, no va sorgir de cop. Romo ha estat en contacte amb el món de l'esport i els recorreguts d'aventura tota la vida; en són bons testimonis els seus viatges al Perú, l'Argentina o el Marroc. En aquesta ocasió, però, el viatge representa "més que una simple visita de turisme i aventura", ja que s'ha marcat un altre objectiu: que el seu projecte individual permeti fomentar la solidaritat, l'ecologia i els valors de l'esport –respecte, cooperació, un oci no consumista i, en definitiva, una pràctica alliberadora. Romo ha escollit la bicicleta perquè creu que, a més d'oferir-li

oportunitats per "anar per on vulgui amb la tranquil·litat d'aturar-se a qualsevol racó per gaudir d'un paisatge", és la manera més conseqüent de transmetre aquests valors.

Un projecte compartit

Per tirar endavant el projecte, calen moltes mans. Així doncs, en primer lloc, Romo va crear el portal Aroundtheball.net, des d'on es gestionen els contactes amb les seguidores, les entitats col·laboradores i les patrocinadores. De moment, ja ha creat microprojectes amb diverses ONG i entitats i ha aconseguit un patrocinador que li ha regalat una bicicleta per poder fer realitat el projecte. Mitjançant totes les aportacions que li puguin arribar a través de la iniciativa crowdfunding Indiegogo, a més de tota la gent i els organismes amb qui aconsegueixi contactar, s'ha proposat l'objectiu de fomentar l'esport arreu del planeta. I ho farà a través d'un projecte d'intercanvi.

L'aventurer visitarà diverses comunitats d'arreu del planeta on, mitjançant les ONG i les entitats col·laboradores, intentarà organitzar partits de futbol i fer arribar material esportiu –principalment pilotes

de futbol– a les escoles on calgui. A canvi d'aquests valors que pretén transmetre, Romo espera "conèixer i aprendre a apreciar de manera més oberta la forma de viure i la cultura" d'altres indrets del planeta. Sota el seu punt de vista: "Interactuar amb altres cultures sempre m'ha resultat enriquidor i ha contribuït al meu creixement personal".

De moment, Romo està dedicant molts esforços a la planificació del viatge. No només cal tenir en compte els preparatius materials, que són molts i, a més, compten amb la limitació de pes que marca un viatge en bicicleta. "Em passo les nits mirant rutes i possibles recorreguts", afirma l'esportista, al qual no li falta feina. Algunes coses ja estan clares; sortirà de Barcelona i l'ordre dels continents serà Europa, Àsia, Oceania, Amèrica, Àfrica i, d'allà, cap a casa.

Els somnis individuals d'una persona com Jordi Romo poden representar els somnis de qualsevol de nosaltres, però ell està motivat per fer-los realitat. A vegades, només cal prendre una decisió per començar un projecte ambiciós i convertir en fets allò que anhelem pot estar al nostre abast si ens ho proposem.

Desenfocada

FOTOGRAFIA: Carla Moral

“**N**o et moguis, va, que et faig una foto”. Mig somrius i dius que no amb el cap mentre t’acostes a la càmera i te n’allunyes en un ball improvisat. “Va, para, que surten mogudes”. I tu que no, en silenci, movent d’un cantó a l’altre el somriure que ell intenta fixar. T’esmunys com una anguila mentre recordes com t’agradava, abans, que els teus nòvios volguessin fer-te fotos. Com preparaves mentalment el somriure, el gest exacte, la quietud estudiada fins al mil·límetre. Recordes el neguit de mirar-les després per comprovar que havien sortit exactament com havies previst –exactament com esperaven de tu. Una foto nítida dels teus ulls preciosos, de l’oval amable de la cara, de la llum inalterable del teu somriure. “Sisplau, no et moguis”, i no sabries com explicar-li que ja no vols no moure’t, que ja no vols que et tinguin, que ja no vols ser més la noia de les fotos que sempre somriu a la càmera. Saps que l’inquietes borrosa,

imprecisa, mutable; que et voldria nítida, exacta, perenne, com si només així pogués caminar segur pels llocs de tu que comença a descobrir i que potser encara li fan una mica de basarda. Recordes aquell personatge de Woody Allen, un actor que sortia borrós –que *era* borrós: “Pensava que era la càmera, però era jo”. Recordes Marilyn a les fotos nítides i perfectes que no deien el seu cor desfet a trossos a les mans de tots els homes que no van saber estimar-la. I mentre et mous davant de l’objectiu del teu nòvio nou, penses que vols *ser* borrosa; que vols que ell et sàpiga mirar com tu has après a mirar Marilyn, mutable i infinita, ara estrella i ara titella vençuda sense fils. Que t’estimi com aprens a estimar-te tu, ara somriure i ara tristesa i ara pànic i després ràbia. I que, si et clava en l’instant, només sabrà trobar-se, després, un polsim de bellesa moribunda entre els dits. I tu ja no hi seràs.

Sònia Moll

RODA EL MÓN

14-15

Eleccions federals alemanyes, uns comicis que marquen el rumb del país i el de tot Europa

16

La repressió ferotge contra les opositores als projectes de 'fracking' d'YPF-Chevron posa en peü de guerra la Patagònia argentina

ORIENT MITJÀ // BAIXES EXPECTATIVES I CONTRADICCIONS EN EL DIÀLEG ENTRE ISRAEL I PALESTINA

Les converses de pau no aturen l'expansionisme d'Israel

Galla López
Ciutat de Gaza
@GallaLop1

John Kerry, el secretari d'Estat dels EUA, va anunciar, el més de juliol, les noves negociacions i converses de pau entre l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) -enmig d'una crisi interna- i Israel a Cisjordània. Unes negociacions que es reprenen després de tres anys sense cap acostament i quan Palestina ha estat reconeguda com a Estat observador de les Nacions Unides amb 138 vots a favor, 9 en contra i 41 abstencions a l'assemblea general. Les converses a Jerusalem tenen com a interlocutores la ministra de Justícia israeliana, Tzipi Livni (del partit Hatnuah), i el cap negociador palestí, Saeb Erekat. Com a mostra de "bona voluntat" l'Estat sionista es compromet a alliberar cent quatre preses palestines, empresonades prèviament als acords d'Oslo (1993). L'alliberament es farà en quatre fases durant els propers nou mesos.

Tres persones van ser assassinades per la policia israeliana al camp de refugiades de Qalandya el 26 d'agost

Pocs dies després de les negociacions -tan anunciades mediàticament-, Israel va aprovar 1.200 nous assentaments il·legals al territori ocupat de Cisjordània. 942 cases a la colònia de Gilò, al sud de Jerusalem, la tercera ampliació de colònies que va anunciar el govern de Benjamin Netanyahu (Likud). Aquesta, però, no va ser l'única novetat. La matinada del dilluns 26 d'agost, tres persones van ser assassinades per la policia israeliana arran de la incursió de vint soldats al camp de refugiades de Qalandya (al nord

de Cisjordània) amb la intenció d'arrestar un palestí alliberat recentment. Les palestines van respondre llançant pedres als jeeps de les forces especials israelianes, que van disparar indiscriminadament i van matar tres persones i en van ferir més de setze, incloent-hi cinc menors, com sosté el Centre Palestí pels Drets Humans (PCHR). Per la seva part, l'ONG israeliana B'tselem, que es dedica a documentar violacions dels drets humans als territoris ocupats des de 1989, va condemnar la força excessiva emprada per part de les tropes israelianes, que van emprar armes letals. Una de les víctimes era una treballadora de l'Agència de les Nacions Unides per a les Refugiades Palestines al Pròxim Orient (UNRWA). A conseqüència d'aquests fets, l'OAP va cancel·lar la segona reunió que havia de tenir lloc a la ciutat de Jericó el mateix dia dels assassinats.

El 14 d'agost, però, les palestines van rebre les primeres preses alliberades amb gran expectació i emoció. Un total

de 26 preses, triades per Israel, onze de Cisjordània i quinze de la Franja de Gaza -cap pres de Jerusalem Est. La majoria de les preses havien estat empresonades durant més de vint anys i, a nou d'elles, els quedaven menys de tres anys per finalitzar la condemna, segons publicava ADDAMEER, una associació de suport a persones detingudes.

Majd Mhana, directora general de l'OAP a Gaza, explica a la DIRECTA que les negociacions són l'únic camí que té Palestina per no perdre encara més territori. No obstant això, Al-Fatah, el partit més representat dins l'OAP, defensa el que es coneix com la solució dels dos estats: un d'israelià i un altre de palestí que reconegui les fronteres de 1967, és a dir, Gaza i Cisjordània sense els assentaments israelians que hi ha en aquest darrer territori, límit que representa només un 22% del total de la Palestina històrica de l'any 1948 prèvia a la creació de l'Estat d'Israel. Tanmateix, ni tant sols Mhana és optimista amb les

Un grup de mares reclama la llibertat dels seus fills presos / GALLA LÓPEZ

negociacions secretes. "L'administració nord-americana pressiona l'Autoritat Palestina perquè Israel vol negociar sobre temes de seguretat, però l'OAP vol discutir sobre les fronteres, les detingudes i les refugiades". La portaveu afegeix: "Els EUA reconeixen que els assentaments de colons són il·legals, però no pressiona Israel perquè els aturi".

El partit del govern de Gaza, Hamàs, s'oposa categòricament a cap negociació de pau, nega l'existència de l'Estat israelià i es mostra contrari a qualsevol pacte que derivi en la pèrdua del territori de la Palestina històrica, com fan altres faccions polítiques de pes, entre elles, la islamista Jihad Islàmica Palestina i l'esquerra Front per a l'Alliberament Popular. La gran majoria de la població de Gaza, però, evita parlar del tema amb la gent estrangera i les poques persones que ho fan són del tot pessimistes pel que fa als resultats. Una cosa positiva, comenta Osama Wahidi, portaveu de l'Associació Hussam per les detingudes i membre d'al-Fatah, "és l'alliberament de les detingudes. Almenys, si les negociacions no arriben enlloc, haurem guanyat l'alliberament d'alguns dels nostres". Tanmateix, 5.000 preses polítiques encara romanen a les presons israelianes -136 a l'espera de judici i sense càrrecs-, uns casos que es posposen cada sis mesos i eternitzen l'empresonament.

Enguany fa vint anys de l'inici de les negociacions de pau: els acords d'Oslo. Des de llavors, les forces israelianes han assassinat 7.000 palestines, 12.000 cases han estat demolides i s'han construït 250.000 assentaments il·legals i més de 700 quilòmetres de mur d'apartheid. Israel pretén treure partit d'una gran campanya mediàtica sobre les negociacions mostrant-se com un dels promotors de la pau davant la comunitat internacional, mentre les seves polítiques imperialistes i expansionistes continuen, incessantment, sense que cap organisme internacional hi interfeixi. ◀

RODA EL MÓN

ALEMANYA // LES ELECCIONS FEDERALS MARQUEN EL RUMB DEL PAÍS I EL DE TOT EUROPA

Merkel, la gran mare

Roger Suso
Berlín
@eurosuso

Només calen unes mans en forma de rombe per saber que es tracta d'Angela Merkel. *El futur d'Alemanya està en bones mans* és l'eslògan que l'acompanya. És la pancarta electoral més gran del món i les mans així són la marca de Merkel, el seu símbol, un nou estadi del culte a la personalitat de la popular dirigent. Els seus ja l'anomenen *La gran mare*. L'objectiu és clar: despolititzar-la, tant a ella com a la seva gestió de govern. Les eleccions federals són el 22 de setembre i tots els sondejos donen una còmoda victòria al seu partit -la conservadora i demòcratacristiana CDU- i un nou daltabaix electoral per al candidat socialdemòcrata,

Christian Wulff, aposta personal de Merkel, va dimitir com a president federal vint mesos després d'arribar al càrrec

Peer Steinbrück, totalment desconnectat de les classes populars. Tot i alguns mals resultats electorals el 2012 a diversos estats federats -Norbert Röttgen, exministre de Medi Ambient, va ser cessat per Merkel després de perdre les eleccions regionals a Rin del Nord-Westfàlia-, la CDU arribaria al 40% dels vots, segons les últimes enquestes, mentre que els socialdemòcrates i Els Verds, sumant, no tindrien opcions de desbancar-la. Per molt que semblava que els escàndols que han esquitxat el govern perjudiquin el seu partit i beneficiïn l'oposició, la realitat és que la intenció de vot per Merkel segueix intacta i sòlida. Impermeable. La popularitat de Merkel amb propu-

feines es ressent a les enquestes. El rescat del sud, els ajuts públics milionaris concedits a la banca, la rebaixa fiscal a les empreses i les fortunes, l'increment de pobres amb feines precàries... i, tot i així, Merkel es manté popular i forta. Una de les seves principals habilitats ha estat fer responsables dels escàndols els seus subordinats i fer-se seves les propostes de l'oposició, com la de tancar les centrals nuclears.

WULFF I ELS NEGOCIS D'ESTAT

L'expresident alemany Christian Wulff està acusat de corrupció, de tràfic d'influències, de mentir i d'haver acceptat favors, en concret, per acceptar que l'empresari David Groenewold li pagués una visita a Munic quan era primer ministre de Baixa Saxònia. Va dimitir el febrer de 2012 i serà jutjat aquest novembre per l'audiència de Hannover. Wulff, aposta personal de Merkel, va dimitir com a president federal vint mesos després d'arribar al càrrec. El seu predecessor, Horst Köhler, també de la CDU, va dimitir del càrrec l'any 2010, després de l'escàndol provocat per unes declaracions a l'Afganistan on vinculava l'actuació de l'exèrcit alemany amb els interessos comercials del país. I mentre els interessos privats són abraçats pel govern, un dels principals secretaris d'Estat de Merkel, el de la Cancelleria, Eckart von Klæden, ha estat contractat per Daimler AG, la multinacional de l'automòbil amb seu a Alemanya. Ell continua al govern i, a finals d'any, passarà a ser director de política i relacions exteriors del consorci automobilístic, a fer de *lobbista*.

PLAGIANT TESIS

El ministre de Defensa, Karl-Theodor zu Guttenberg, va dimitir el març de 2011 per l'escàndol sorgit després d'haver plagiat la seva tesi doctoral per la Universitat de Bayreuth. Aleshores, Guttenberg, aristòcrata

bavarès descendent d'una família monàrquica, catòlica i antinazi i casat amb una membre de la casa Bismarck, era el polític més popular del país i fins i tot feia ombra a la mateixa Merkel. Tot i que Guttenberg va assegurar que no havia comès cap plag, que havia citat incorrectament les notes al peu de pàgina, el diari *Süddeutsche Zeitung* va indicar que el ministre va copiar, paraula per paraula, un passatge d'un article del diari sense citar els autors. Guttenberg, un

El ministre de Defensa va dimitir el març de 2011 per l'escàndol sorgit després d'haver plagiat la seva tesi doctoral

dels delfins de Merkel, va copsar titulars, també, quan va justificar com a "militarment apropiat" el bombardeig ordenat pel seu predecessor Franz-Josef Jung, que l'any 2009 va matar més de 100 civils a Kunduz, a l'Afganistan. El 2012, *VroniPlag*, una web

wiki on es posa a escrutini l'autenticitat de les tesis doctorals, va detectar el plag de la ministra d'Educació i Ciència Annette Schavan. Schavan va dimitir, el febrer de 2013, després d'una gran pressió pública quan la Universitat de Düsseldorf li va retirar el títol en descobrir que havia plagiat la seva dissertació. Merkel, amiga personal de Schavan, "amb tot el dolor del cor", va anunciar Johanna Wanka pel seu relleu al càrrec. També el president del Bundestag, Norbert Lammert (CDU), ha estat acusat d'haver plagiat part de la seva tesi doctoral a la Universitat de Bochum, que la revisarà.

NEOIMPERIALISME

El successor de Guttenberg al Ministeri de Defensa, Thomas de Maizière, ministre en tots els gabinets de Merkel, ha protagonitzat els escàndols més sonats. De Maizière ha malgastat diners públics i mentit en uns contractes milionaris d'adquisició de *drones*, avions no tripulats EuroHawk, que tenen prohibit sobrevolar el cel europeu. El seu malbaratament de 600 milions d'euros en un

Cartells electorals de la candidatura democristiana i del seu principal rival socialdemocràta als carrers de l'est de Berlín / ROGER SUSO

projecte militar amb l'empresa privada nord-americana Northrop Grumman que va acabar en fiasco, s'ha traduït, fins i tot, en l'establiment d'una comissió parlamentària d'investigació per esclarir el cas. De Maizière també va autoritzar la venda de 200 tancs *Leopard* al règim dictatorial de l'Aràbia Saudita, un estoc d'armament pesat que és emprat per reprimir l'oposició i la revolta a Bahrain. El negoci, que puja fins a 1.700 milions d'euros, ha beneficiat especialment les empreses Krauss-Maffei Wegmann i Rheinmetall, els dos fabricants d'aquest carro de combat. El ministeri també ha venut vuit vaixells guardacostes al govern d'Angola de José Eduardo dos Santos, que han estat estacionats prop dels jaciments de petroli marítims del país.

LA TRAMA DE L'NSU

El novembre de 2011, es va destapar la trama neonazi de Clandestinitat Nacional-socialista (NSU), el grup responsable d'una desena d'assassinats comesos arreu d'Alemanya entre el 2000 i el 2007,

vinculat al partit neonazi alemany NPD. Menys una dona policia, la resta de víctimes eren migrants que treballaven en petits comerços. Vuit tenien ascendència turca i un, grega. Més enllà de les sospites de passivitat i inoperància de les forces de seguretat, ha quedat al descobert

La connivència existent entre la cèl·lula neonazi NSU i la divisió d'intel·ligència de l'Estat feredat de Turingia ha quedat al descobert

que existia connivència entre la cèl·lula neonazi i la divisió d'intel·ligència de l'Estat feredat de Turingia, a través d'informants que van emprar diners públics per finançar l'escena neonazi de la regió. Gairebé una trentena d'activistes neonazis militants van ser contractats pels serveis secrets per informar sobre l'NSU durant anys, però, entre que molts d'ells no van

informar mai de l'escamot i que les agències van fer els ulls grossos i van destruir informació, l'NSU -tot i estar formada per persones prèviament fitxades- no va ser desmantellada a temps.

NEPOTISME BAVARÈS

Baviera també s'ha vist esquitxada per un parell d'escàndols. Un, la investigació de la justícia per la suposada -i enorme- evasió fiscal d'Uli Hoeneß, president del Bayern de Munic i home proper a la Unió Social Cristiana (CSU), partit agermanat a la CDU. L'altre, el nepotisme enquistat que impregna aquest partit regionalista bavarès, que va ser destapat l'abril de 2013. El cas és que més del 40% dels diputats i les diputades bavareses contractaven familiars amb diners públics. 79 diputats, sobre un total de 187, inclosos sis dels onze ministres del govern de la CSU, han estat identificats com a col·locadors de familiars o amitats per treballar al seu servei. També algun de l'SPD, com Harald Güller. El cap del grup

Més del 40% dels diputats i les diputades bavareses contractaven familiars amb diners públics

parlamentari de la CSU, Georg Schmid, que durant 23 anys va estar pagant 5.500 euros al mes a la seva dona, va dimitir. En canvi, el ministre d'Agricultura bavarès, Helmut Brunner, que va contractar la seva dona com a secretària, i la ministra de Justícia, Beate Merk, que va pagar la seva germana perquè li administrés el seu bloc, tot i retornar part del diner públic, continuen al càrrec. Baviera va celebrar eleccions el 15 de setembre i la CSU, que governa el *land* ininterrompudament des de 1957, amb Horst Seehofer al capdavant, va tornar a guanyar. Els *endolls* també s'han practicat en altres instàncies. El ministre de Cooperació i Desenvolupament, Dirk Niebel, de l'FDP, ha col·locat més de 40 membres del partit al seu ministeri durant el darrer any.

L'ESPIONATGE MASSIU

A Alemanya, sembla que la polèmica al voltant del programa d'espionatge massiu dels EUA i el seu abast revelat per l'extreballador de la CIA Edward Snow-

den ha deixat de ser un dels temes tractats en campanya després de ser notícia durant l'estiu. L'oposició crítica i acusa Merkel de no haver preservat la privacitat de la ciutadania. Segons va informar Snowden, les operacions d'espionatge de milions de dades recollides a través dels programes Tempora, PRISM i XKeyscore a Alemanya i la UE -de correus electrònics, missatges de telèfon mòbil o converses a Internet- s'emmagatzemen a la central de l'NSA a Fort George G. Meade. Els serveis d'espionatge dels EUA actuen amb total llibertat a Alemanya des que, el 1955, el canceller Konrad Adenauer els va permetre controlar les trucades telefòniques i el correu postal. En l'actualitat, l'NSA, a més, té accés a tots els ordinadors amb Windows 8, a iPhones, Blackberrys i Androids i a informació encriptada. Malgrat ser un país on les activitats de la Gestapo (la policia secreta nazi) i de la Stasi (els serveis repressius d'espionatge de l'antiga Alemanya de l'Est) han deixat una forta empremta psicossocial, sembla ser que el cas de l'NSA no ha sacsejat massa l'opinió pública. Merkel, per la seva part, s'ha dedicat a ignorar o bé avalar l'ús d'aquests programes per una suposada lluita antiterrorista.

PATRIARCAT INSTITUCIONALITZAT

Cada infant fins als tres anys té dret, per llei, a una plaça en una llar d'infants. Tanmateix, segons una regulació de la ministra de Família Kristina Schröder, les famílies que renuncien al *kindergarten* i es queden a casa amb la mainada reben més de 100 euros mensuals. El model de família que fomenta Schröder és el de les mares que romanen a casa amb la canalla mentre el pare va a treballar. Aquesta llei tan polèmica l'únic que fa és allunyar les dones del mercat laboral i descohesionar la immersió lingüística. El gener de 2013, la periodista Laura Himmelreich va publicar un article a la revista *Stern* on explicava que ella havia estat víctima d'un assetjament sexual i del sexisme quotidià de Rainer Brüderle, ministre d'Economia al govern de Merkel de 2009 a 2011, dirigent de l'FDP i candidat a canceller, quan tots dos es trobaven en un bar de Stuttgart parlant per un reportatge que Himmelreich estava preparant. L'article va provocar un ampli debat sobre el sexisme dels petits gestos en la societat alemanya i l'omnipresència del masclisme en el món laboral. ◀

L'ACCENT
Periòdic popular dels Països Catalans
subscripció + publicitat = jpc@laccent.cat
www.laccent.cat

agro cultura
La revista de la producció ecològica i l'agroecologia
Amb informació tècnica i actual
Compromesa amb el nostre sector
Arrelada en el territori
La publicació que t'ajuda
en la teua pràctica
professional
subscriu-te a
l'agricultura
ecològica
L'Esp. Especialitzat Agroecologia - Tel. 93 876 76 35 - info@agroecologia.org - www.agroecologia.org

KAMILOSETAS MUSKARIA
distribuidora llibertària
www.nodo50.org/kamilosetas
kamilosetas@nodo50.org

PRIMERA CONSULTA GRATUÏTA
SERVEI JURÍDIC VERTICAL
Dona Armer, Llucina Santos i Mònica Borrero - Advocats

AMÈRICA // LA REPRESSIÓ I ELS ATEMPTATS INCENDIARIS ES DESFERMEN CONTRA LES OPOSITORES A L'ACORD DE LES PETROLIERES YPF-CHEVRON

La Patagònia argentina s'aixeca contra l'amenaça del 'fracking'

Marc Gavalà
Barcelona
@La_Directa

L'investida oficial per engegar la producció de gas no convencional a les províncies patagòniques de Neuquén i Río Negro mitjançant la qüestionada tècnica de la fractura hidràulica (*fracking*) genera una oposició creixent. El 28 d'agost d'enguany, el conflicte es va traslladar a les portes del Congrés de Neuquén, on els diputats van oficialitzar l'acord entre YPF i Chevron per explotar el jaciment de gas d'esquist de Vaca Muerta, ubicat a les entranyes del territori de comunitats maputxes. Mentrestant, fora l'edifici, la policia usava gas i bales per aturar l'allau de manifestants indignats. El conflicte s'intensifica i, a la vegada, la violència contra els grups opositors.

EL GAS DE VACA MUERTA

Fa escassos dos anys, un exultant Antoni Brufau va donar "per superat el debat del *peak oil*" -zenit de la producció mundial de petroli- i va anunciar als quatre vents la descoberta de milions de barrils de gas no convencional al jaciment de Vaca Muerta. Aquest reservori es troba a l'interior de la veterana concessió de Loma de la Lata, on la companyia té un contracte d'exploració fins al 2017, prorrogat irregularment fins al 2027.

Les comunitats maputxes de Neuquén fa dècades que viuen acorralades entre pous de petroli

Pocs mesos després, però, el març de 2012, el govern de Cristina Kirchner va expropiar el 51% de les accions de Repsol a YPF al-legant una política sistemàtica de saqueig i desinversió que havia abocat el país a un desabastiment de combustible. En aquell context, alguns governadors provincials de la Patagònia van esperar la iniciativa del govern recriminant els enormes passius ambientals que havia generat Repsol a la Patagònia. Sense anar més lluny, a la zona afectada pels centenars de pous explotats per Repsol i Petrobras a Loma de la Lata, es detectaven des de feia anys índex alarmants de contaminació de metalls pesats que afectaven la salut de les comunitats maputxes i la població veïna d'Añelo.

Un cop arraconat Repsol com a inversionista -tot i que encara conserva una quarta part de la companyia-, el govern argentí va buscar una altra empresa estrangera que s'atrevis a costejar la gran inversió requerida per desenvolupar la tècnica de la fractura hidràulica a Vaca Muerta. Chevron seria l'escollida. Una companyia que, per cert, carrega amb la feixuga sentència d'haver de compensar amb 9.000 milions de dòlars milers de famílies de l'Equador damnificades per la contaminació.

Malgrat tot, el govern argentí ha aplanat el camí d'aquesta corporació eximint-la de responsabilitats ambientals i congelant els impostos a un irrisori 12% fins l'any 2048.

EL CLAM ANTIFRACKING

Al pas dels moviments legals que ha fet el govern per tirar endavant el projecte, diferents sectors socials de la província de Neuquén -comunitats maputxes, estudiants i sindicats- s'han anat mobilitzant per confluïr, la mencionada jornada del 28 d'agost, en una convocatòria a les portes del parlament provincial per aturar l'oficialització del permís.

Durant set hores de descàrregues contínues de gasos lacrimògens, bales de goma i plom, la policia no va aconseguir desallotjar el carrer, però va deixar una trentena de persones ferides, una d'elles amb el pulmó perforat per una bala. Lluny de desmobilitzar-se arran de la repressió, des de llavors, els moviments socials s'han articulats a través d'una pla-

taforma multisectorial i continuen convocant noves mobilitzacions.

ETNOCIDI AL POBLE MAPUTXE

Les comunitats maputxes de Neuquén fa dècades que viuen acorralades entre pous de petroli. Són ben conegudes les denúncies de Kaxipayiñ i Paynemil, que han elevat demandes milionàries contra Repsol per contaminació, la lluita de Lonko Purán contra Apache o la violència de grups de xoc de Piedra del Àguila contra Huentru Trawel Leufú. Ara, l'investida del *fracking* a la regió agreuja la problemàtica territorial de les comunitats, alarmades per l'erosió precipitada de la qualitat de vida que genera aquesta tècnica. Un procediment, denuncien les organitzacions, que ja s'ha començat a cobrar vides, com la de Cristina Lincofan, dirigent de la comunitat maputxe de Gelay Ko, on es va instal·lar la primera torre de *fracking* de l'Amèrica Llatina.

"Chevron no entrarà al nostre territori perquè nosaltres no defensem els diners, sinó la terra"

La comunitat de Campo Maripe és una de les més afectades per l'acord YPF-Chevron. Juntament amb altres organitzacions socials, del 18 al 28 d'agost, van acampar davant la legislatura de Neuquén. Quan van tornar a la comunitat, es van trobar quatre cases totalment calcinades fruit d'un atemptat de suposats grups

Comunitats maputxes, estudiants i sindicats lluiten contra la producció de gas no convencional mitjançant la hidrofractura

oficialistes o defensors dels interessos de les companyies. Albino Campos, *lonko* (dirigent) de la comunitat, va denunciar que es tractava d'un atemptat "clarament relacionat amb la lluita del conjunt de la Confederació Maputxe de Neuquén en defensa de l'aigua i la vida i contra el saqueig i la hidrofractura". I sentenciava: "Chevron no entrarà al nostre territori perquè nosaltres no defensem els diners, sinó la terra".

Aquests dies, altres comunitats com Winkul Newen i Guelug Leufu també mantenen bloquejats els accessos a les empreses petrolieres que operen als seus territoris per reivindicar que executin urgentment una reparació ambiental de les fuites provocades a les perforacions. Sembla que les petrolieres i el govern provincial hauran de fer front a nous embrecs, tenint en compte que, després de la repressió als carrers de Neuquén, les comunitats maputxes ja no estan soles en aquesta lluita. Vist el panorama dels esdeveniments que acompanyen l'arrencada de la fractura hidràulica a l'Argentina, país capdavanter en aplicar-la al continent, s'endevina que el conflicte tot just ha començat. ◀

La policia va gasejar durant set hores les manifestants concentrades davant el Congrés de Neuquén el 28 d'agost

EXPRESSIONS

Curtmetratges de denúncia internacional

Girona acull la quarta edició del Festidok amb la lluita del poble palestí com a 'leitmotiv'

Anna Pujol Reig

@putxiputxis

Durant una assemblea celebrada el 2009, l'entitat Imatges per la Solidaritat va sentir la necessitat de crear un festival per denunciar l'incompliment i la vulneració dels drets humans arreu del món. Sota aquesta premissa, l'any 2010 va néixer la primera edició del Festival Internacional de Curtmetratge Documental de Girona pels Drets Humans i la Pau, el Festidok.

Tot i que, als seus inicis, la mostra consistia a presentar diversos documentals, ja editats, que obrissin debats amb persones relacionades amb la temàtica que s'hi tractava, de seguida s'hi va voler introduir l'apartat de creació. Així doncs, a l'edició de 2011, es va presentar un concurs de documentals perquè qualsevol directora d'arreu del món pogués expressar la seva opinió mitjançant l'edició d'un curtmetratge. Aquest 2013, el Festidok denuncia la situació cruel i dura d'apartheid que viu el poble palestí. Per aquest motiu, del 19 al 28 de setembre, la ciutat de Girona viurà un seguit d'actes que girin al voltant de la problemàtica palestina.

XERRADES SOBRE EL CONFLICTE

Un dels actes programats serà la conferència *Activisme a Palestina*, a càrrec de membres del grup Boicot, Desinversions i Sancions contra Israel (BDS), un col·lectiu que forma part d'una gran campanya i una associació d'àmbit mundial, que va sorgir l'any 2005 de la societat civil palestina i està coordinat pel Comitè Nacional Palestí BDS. El 20 de setembre hi haurà la Nit de Cultura Palestina, amb un recital de la poesia del poeta palestí Mahmud Darwish, un dels símbols de la identitat palestina i de la seva pèrdua. El recital anirà a càrrec d'Abdel Aziz El

Mountassir, marroquí i fill d'un opositor al règim del rei Hassan II que, després d'exiliar-se amb la família a Algèria i, posteriorment, a França, va començar una nova vida a Barcelona. Treballant com a paleta en aquesta ciutat, va aca-

A banda de les projeccions, el festival organitza un seguit d'actes al voltant de la problemàtica palestina del 19 al 28 de setembre

bar essent un dels actors cabdals de la coneguda *En Construcción* (2001) de José Luís Guerín. Arran d'aquest fet casual, ha intervingut a nombroses obres teatrals i de cinema, però ell inverteix la major part del seu temps a reivindicar causes justes. L'endemà, es presentarà el docu-

mental *La Agenda Setting. Palestina en los medios*, on es parla de com els *mass media* occidentals, seguint la màxima *Allò que no es veu no existeix*, han tractat el conflicte palestí de la manera que els ha interessat. Durant aquesta projecció, parlaran la seva directora Helena Bengoetxea, Mohammad Rujailad, periodista i activista pels drets humans, i Laurent Cohen, membre de JUNTS, Associació catalana de jueus i palestins.

MOSTRAR LA REALITAT

Però, la part més especial i esperada del Festidok serà el 28 de setembre, en un dels vestigis del cinema d'autor que queden en aquest país: el Cinema Truffaut. En aquest marc incomparable, es presentaran les set obres finalistes: *La salut, el negoci de la vida*, de Josep Cabayol (Cardedeu); *Godka Cirka*, d'Àlex Lora i Antonio Tibaldi (Barcelona); *A new way of life*, de Mikel Mas (Barcelona); *El expreso*

Activistes palestins durant una manifestació pacífica contra el mur de Cisjordània el 14 de setembre de 2012 / AFSC Photos

Cabanino, de Luis Cintora (Málaga), que tracta dels atacs de Sendero Luminoso sobre el camperolat al Perú; *Por la flor de la canela*, de María Sánchez (Madrid), un curt que tracta sobre la violència de gènere a les lletres de les cançons; *Todos a bordo. Testimonios del ataque al Mavi Marmara*, de Laura Arau (Taradell), i *Hand's life. Nuestras manos son el héroe*, de Ramón Lázaro i Àlex Manzanares (Mataró). També cal destacar que, del 20 al 28 de setembre, es podrà veure l'exposició *Dones palestines sota l'ocupació israeliana*, de la fotògrafa Patricia Bobillo. ◀

Festidok
Festival Internacional de Curtmetratge Documental de Girona pels Drets Humans i la Pau
Del 19 al 28 de setembre
Diferents espais de Girona
Tots els actes gratuïts
www.festidok.org

Desaprendre a avergonyir-se, el llegat de Fante

Trenta anys després de la mort de l'escriptor nord-americà John Fante, es revitalitza l'interès per la seva literatura i es publiquen dues obres seves en català

Jordi Moreno
@La_Directa

John Fante tenia 77 anys i la diabetis l'havia deixat cec i sense cames. Durant la seva carrera, va sobreviure venent guions a Hollywood mentre es lamentava del seu prestigi limitat com a autor de literatura. Els seus últims anys, més d'un editor li va rebutjar treballs, fins i tot esforçant-se per fer palès un dubtós respecte pel seu estil narratiu. Avui dia, però, es fa difícil negar-ne la transcendència i, si aquest 2013 podem celebrar alguna cosa més que la trista efemèride de la seva mort, és el fet que Edicions de 1984 hagi començat a traduir la seva obra en català, de la mà de Martí Sales, amb 'Plens de vida' i 'La germandat del raïm'.

A John Fante (Denver, 1909 - Califòrnia, 1983), fill d'immigrants italians, molts l'hem conegut per ser un dels principals referents de Charles Bukowski, que en un pròleg que podem trobar a les edicions recents de *Pre-güntale al polvo* (Anagrama, 1988) li reconeixia una influència "vitalícia" als seus llibres. I és que, quan algú es pregunta a quins textos va trobar Bukowski l'estil narratiu que el faria cèlebre, pot trobar una part important de la resposta en l'obra de Fante. Un llenguatge econòmic i planer, directe i punyent, franc i grotesc. Una relació constant amb l'alcohol. Un relat de la vida des del fons d'una ànima bruta, que arrossega unes frustracions a l'altura de les seves ambicions i, lluny d'amagar-les, es nodreix d'elles per construir un retrat personal i subjectiu que, per descomptat,

també serveix com a crítica social i sàtira de les debilitats del somni americà. Les novel·les de Fante, normalment protagonitzades pel seu *alter ego* Arturo Bandini, parlen de la vida com a tal, dels conflictes quotidians, sense cap altre afegit que els propis sentiments, ni cap més trama que la veritat: a cops cruel i a estones ridícula; sovint còmica, però, per davant de tot, sincera. Basant-nos en el seu testimoni, és molt probable que Bukowski descobrís en la narrativa de Fante que el primer pas per esdevenir un autèntic artista consisteix a desaprendre a avergonyir-se.

Ara bé, aquesta sinceritat brutal també serveix com un recurs expiatori? Fante es basava en l'admissió de les pròpies febleses com una manera de fer-se perdonar? Preguntes com aquesta ens poden venir el cap quan descobrim l'obra del seu fill Dan, un altre deixeble, aquest amb forts lligams sanguinis i reducte viu del caràcter de l'autor.

LA RÈPLICA DEL FILL

Dan Fante (Los Angeles, 1944) és el segon fill de John Fante. El primogènit, Nick, va morir l'any 1997 d'alcoholisme, "esclafat al carrer com un gos", com clama el seu germà a la dedicatòria que li adreça a *Mooch* (Sajalín, 2011). Les seves novel·les estan protagonitzades per Bruno Dante, fill de Jonathan Dante. A la primera, *Chump Change* (Sajalín, 2011), narra l'agonia del pare. Amb la seva mort, heretaria la seva màquina d'escriure i, amb ella, l'ofici. Tenint en compte que un dels pilars de la narrativa de John Fante és la difícil relació amb el seu pare -sumada a un deix de

desconsideració visceral i subjectiva per la família en general-, no deixa de ser una ironia del destí que el seu fill escriptor basi la seva narrativa en un llenguatge i uns temes comuns tan semblants als seus, tot i que amb un estil fins i tot més cru, ja sigui per modernitat, per evolució del gènere o per qüestions personals que l'han dut a estar més emprenyat amb el món. Sovint, la seva ràbia misantròpica supera la del seu pare. Serveixi d'exemple la frase que tanca el primer capítol de *Mooch*: "El meu problema eren les persones i em tenien envoltat".

A John Fante, molts l'hem conegut per ser un dels principals referents de Charles Bukowski

Més enllà de la seva obra de ficció -amb la qual s'aconsegueix allunyar de la simple etiqueta de *fill de-*, Dan Fante també ha escrit unes memòries. A *Fante. Un llegat de escritura, alcohol y supervivencia* (Sajalín, 2011), abandona els pseudònims per retratar tant els ambients familiars i la figura de John Fante com les seves pròpies vivències. Un material imprescindible per entendre l'univers narratiu d'ambdós autors. Amb el desig de deixar d'odiar el seu pare, Dan Fante fa servir el mateix antídote que hagués fet servir ell. Genètica pura o casualitat traïdora? Que cadascú compri la teoria que més li plagui; el cas és que el resultat se'ns presenta tan cruel i irònic com la narrativa de tots dos. ◀

/ ZULEMA GALEANO

Diploma Postgrau UB // 15 ects

ANÀLISI ECONÒMICA I FILOSÒFICO-POLÍTICA
DEL CAPITALISME CONTEMPORANI

MATRÍCULA OBERTA

www.roigcultura.cat | ateneuroig@roigcultura.cat

I què en fem, del pare de John Fante?

Depèn del pare contra el que t'hagi tocat créixer, la necessitat de decidir què coi pensar d'ell pot ser molt intensa. És el tema del perdó i la comprensió (a favor/en contra), especialment quan el teu pare ja està envellit (en resum, no et pegarà) i tu ja no exerceixes a jornada completa de fill distanciat, sinó també de simple home que es va fent a la idea de la seva finitud i de la insignificança compartida a través de contemplar la decrepitud d'un altre desgraciat.

Aquesta *parrafada* d'autoajuda condescendent no servirà per afrontar la vida o gestionar l'avoriment dels divorcis, però potser sí per situar el punt de partida de *La germanadat del raïm*, on trobem una literatura aparentment senzilla i entretinguda i, al mateix temps, sincera i ambiciosa èticament. Perquè, què passaria si el teu pare tingués raó?

Fante ens parla de la seva família italoamericana i del pare alcoholitzat

El que sorprèn de *La germanadat del raïm* és que, independentment del tractament de la figura del pare (per exemple, un servidor és més de *Mentre agonitzo*), l'autor –sense *alter ego* disfressat– exposa els temes amb total sinceritat, viatjant

des de la distància fins a compartir la borratxera i el deliri amb el seu progenitor. Mostrant la misèria amb naturalitat, sense constants cops de puny emocionals.

Així, Fante ens parla de la seva família italoamericana, amb un pare profundament alcoholitzat (però que no es deixa reduir només a això), una mare que sembla que no s'ha trobat mai gaire *catòlica* i un germà totalment idiota. Una història que fàcilment s'interpretaria *exclusivament* amb una mirada de llàstima des del punt de vista de les classes mitjanes i civilitzades, però que l'autor sabia evitar per no empastifar la narració amb aquesta tonalitat llardosa de les historietes que sempre resulten reconfortantment més miserables que les pròpies (o només de denúncia social): de fons, sentim bategar els bàrbars i totes les tipologies d'usuàries dels serveis socials hagudes i per haver i fins i tot aixecar-se irreverents i orgullosos del que seria un possible i provocatiu *italian way of life*, és a dir, el revulsiu de viure i morir amb excessos, sense paternalisme ni manies cap a les dones, fotre's el vi amb els col·legues i avall. ÀLEX VILA

La germanadat del raïm de John Fante
Edicions de 1984, 2013. 192 pàgines

Plens de vida de John Fante
Edicions de 1984, 2013. 192 pàgines

Senzillament embolicant-se la vida

John Fante –en aquesta novel·la no hi ha *alter ego* que valgui– voreja la trentena, està a punt de ser pare i la inexperiència el traeix quan menys s'ho esperava. Ha fet un cop de cap, ha deixat enrere els anys bojos de joventut, ha pres la valenta decisió de malvendre el seu talent a Hollywood i ha comprat, amb la Joyce, la casa on pretén veure créixer una família sense més maldecaps que els petits imprevistos de la classe mitjana acomodada. Però encara no ho ha explicat als pares, que viuen a Colorado i amb prou feines es comuniquen amb els fills amb cartes que aquests ignoren. Quan necessita l'ajuda del seu pare, un constructor retirat, per reparar un problema de termites al terra, tot comença a tombar-se-li de nou. A la ciutat natal, acaba provocant que el pare defalleixi enmig del solar on li volia construir una casa prop de la seva. Aconsegueix la seva ajuda i se l'endú a

Los Angeles, però amb el trajecte de tren ja en té prou per començar a preocupar-se. Fante es troba pres d'unes circumstàncies que el converteixen en el dolent de la seva pròpia pel·lícula. La Joyce enfronta l'embaràs amb l'acudit d'acostar-se a Déu, el pare s'acomoda a casa i els dies passen sense que solucioni el problema del terra. A Fante, se li revolta el paradís particular; els seus enemics són els seus éssers estimats, que semblen aliar-se per desafiar la resistència del seu sistema nerviós. Fante ho encara creuant els dits. Detecta l'evidència: que el camí fàcil no existeix. Que no hi ha manera més infal·lible de complicar-se la vida que acomodant-se en una solució suposadament senzilla. J.M.

IAGOALALAGA I ELS DETECTIUS SALVATGES

Cançons per recuperar un passat perdut i començar a escriure un futur prohibit

4 OCTUBRE
CASA ORLANDAI
BARCELONA

kasba
MUSIC
www.kasbamusic.com

EXPRESSIONS

“En el nostre món, el camí no està traçat i es pot caminar sense por”

El tercer disc dels Pirat's Sound Sistema 'Em bull la sang' no té por de sortir dels cànons establerts

Tercer disc al mercat i amb moltes ganes de continuar vius i donar guerra. Els Pirat's Sound Sistema no tenen por de provar nous sons de diferents estils musicals i ho demostren en un nou treball ('Em bull la sang', Propaganda pel fet) amb el reggae jamaicà que els caracteritza. Parlem amb en Joan Soto, pare dels Pirat's, cantant i membre del grup des dels seus inicis, sobre el nou disc.

Judit Montenegro
@La_Directa

Per què us bull la sang?

Perquè estem vius, perquè encara tenim passió i ganes de fer ballar i somriure la gent d'escenari a escenari. Som una *sound system* molt visceral.

Del reggae jamaicà, al dance hall i fins i tot el reggaeton. A què es deu aquesta varietat i també diferència amb els vostres treballs anteriors?

Pirat's sempre ens hem caracteritzat per jugar amb les músiques jamaicanes sense por de sortir dels cànons i els models establerts. Creiem que la música és oberta a la creativitat i no tanquem portes a les idees que van sorgint. De fet, quan apareix un nou estil musical, aquest estil no deixa de ser uns músics que experimenten i proven nous sons, melodies o tems.

Neix un nou so de Pirat's Sound Sistema amb aquest tercer disc?

No ho veiem pas així. De fet, amb aquest nou disc, vam apostar per continuar sent els mateixos Pirat's de sempre, tot i haver canviat dos terços dels músics que hi ha sobre l'escenari. Cada disc és diferent i sempre apareixen cosetes noves, però l'essència continua sent la mateixa en format de *sound system* i amb banda sonora jamaicana.

Quines novetats han aportat al grup les incorporacions d'en Pep i en Sergi en aquest tercer disc?

En Pep ha estat el meu company en projectes musicals anteriors des de fa molts anys. Un cop, ens va caure la difícil tasca de buscar un nou cantant arran de la marxa del Rodrigo. Vaig decidir apostar pel Pep perquè canta molt bé, té molt bona veu i uns greus potents. Un cop vam decidir no comptar més amb en Merey per tots els problemes que va generar, no vam dubtar a proposar l'aventura a en Sergi. La decisió ha estat més bona del que esperàvem.

“Cada disc és diferent, però l'essència continua sent la mateixa”

Com és i què hi ha al vostre món?

El nostre món és un món on totes les persones poden viure tranquil·lament sense mentides, sense falsedats ni enveges; on el camí no està traçat i es pot caminar sense por; on ningú no és més que els altres pel color de la pell i on ningú no és més que els altres pel color del bitllet.

De què “esteu farts”?

Estem farts de tenir por de dir el que ets o el que penses. Estem farts d'haver de callar tantes vegades. Estem farts d'una societat superficial on tot és imatge i ni

tan sols hi ha contingut; una societat on es premia el mentider i el lladre; on, encara, el patriarcat, el racisme, el feixisme i l'homofòbia són d'allò més normal i el pa de cada dia.

Quin és el camí i de quina manera el voleu canviar?

El camí és el mateix de sempre: la constància a l'hora de fer feina, ser sincers i transparents, horitzontalitat tant a nivell personal com professional... Políticament, ara mateix, els Pirat's ens sentim propers al projecte de la CUP i als projectes d'esquerres que anem coneixent arreu del planeta. Hi ha una classe treballadora ofegada al planeta que ja triga a reaccionar, agafar embranzida i plantar

Pirat's Sound Sistema continua apostant pel reggae en el seu últim treball / GERARD LAZARO

cara a aquest sistema capitalista culpable de tantes morts i misèries.

Què consideres que podem trobar en aquest tercer disc dels Pirat's que no trobem als anteriors?

En aquest disc de Pirat's, hem treballat amb en Jim (tècnic de so de directes) com a productor musical i tècnic d'estudi. Les bases instrumentals de les cançons estan més elaborades, hem abandonat el *riddim* repetitiu per fer cançons més estructurades, amb més canvis, pujades, baixades, etc., per donar més vida i moviment a les cançons. Per la resta, continuem sent Pirat's Sound Sistema, fent reggae amb lletres tant polítiques com emocionals sobre allò que passa al nostre entorn i als nostres interiors.

Amb quin aprenentatge i quines experiències us quedeu després d'arribar fins aquí?

La millor experiència, nosaltres, sempre la resumim amb la següent frase, que dediquem continuament als nostres seguidors i amics: “Els vostres somriures al ballar són la nostra inspiració musical”.

Quina consideres que és l'essència de Pirat's?

Personalment, com a Soto, crec que allò que caracteritza Pirat's és la proximitat amb els nostres seguidors, ja sigui als concerts (on sempre ens agrada relacionar-nos amb el públic), o a les xarxes socials, on ens agrada donar la cara i respondre nosaltres mateixos a qui ens escriu, tot i que molts cops ens trobem amb batalles campals per les nostres idees polítiques i socials.

Què espereu del futur?

Políticament, ens agradaria que el planeta fes un gir i que es tinguessin en consideració les persones abans que els béns materials. Sent menys ambiciosos, esperem poder continuar fent bona música sense estar lligats a censures, fer ballar, cantar, suar i somriure els amics que vénen als nostres concerts i senyalar els que roben, torturen o, simplement, van en contra de les persones humanes. ◀

Em bull la sang
Propaganda pel fet
2013

Igor Sádaba, Mario Domínguez, Jaron Rowan, Rubén Martínez y ZEMOS98

La tragedia del copyright

Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural

ISBN 978-84-92559-46-6 | 152 pàgs.

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

editorial virus

editorial · distribuidora · librería web

POCA BROMA.

LA LÍNIA HOT DE LA TARDOR MÉS CALENTA **900696969**
 truca'm!

TRUCA'M I ET DIRÉ PORCADES ULTRALIBERALS.

- Setmana de set dies
- Vacances no remunerades
- Hores extres gratis!
- Salari mínim: 325 €

ROGER

Eudald Carbonell, codirector del jaciment prehistòric d'Atapuerca, es mostra entusiasmada amb el vídeo de l'agressió feixista de l'11-S a la llibreria Blanquerna de Madrid. "Aquestes imatges ens poden aportar molta informació sobre els nostres avantpassats", declara.

Preocupació a **Ciutadans** després de la desaparició sobtada de dos membres del partit durant la volada de globus de la Diada. Segons les primeres hipòtesis, el cordi II del globus se'ls devia entortolligar a la mà i van sortir volant.

Eufòria a l'ANC després que el primer ministre de Tonga (Polinèsia) afirmés que veuria amb bons ulls una Catalunya independent. "Ara ja som imparables", afirma **Carme Forcadell**, visiblement emocionada.

19. Distinguir los nombres y decir su género y número:

I PER COMENÇAR A CONSTRUIR AQUESTA NOVA SOCIETAT VINTAGE, CAL INFONDRE SUBTILMENT EN LA CANALLA VALORS MORAIS I PATRIÒTICS...

Cosa santa es mi Bandera que es la Bandera de España, y por defenderla diera, con tesón y con gran saña, la vida que Dios me diera y la sangre de mi entraña, sin que jamás consintiera la ultrajara mano extraña.

(IL·LUSTRACIONS EXTRETES DUN LLIBRE DE TEXT DEL 1947)

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

DARTH VADER

@policia i l'autocultiu de marihuana

Aquesta setmana, el CM de la Policia Nacional Carlos Fernández Guerra va tornar a demostrar que la seva labor no té res de *servei públic* i molt de moralisme reaccionari. Va publicar un tuit on deia, literalment, "MARIHUANA=CACA!". A més d'infantilitzar als seus *followers*, va amenaçar amb detencions a qui conreés cànnabis a casa. Hem de recordar a l'infame Fernández Guerra que el cultiu, sempre que no estigui destinat al tràfic, és legal. De fet, l'autocultiu és l'única via per poder fer-ne un consum legal, conscient i responsable.

Us recomanem una web on la informació sobre drogues sí que és fiable i la tasca de la qual sí que admirem:

energycontrol.org

EPIC FAIL

Teófila Martínez, deixa de fer el ridícul!

L'alcaldesa de Cadis Teófila Martínez (PP) assegura que ella no té l'obligació de conèixer el llenguatge d'Internet.

Teófila Martínez, que va demostrar la seva ignorància i falta d'escrúpols fa uns dies quan va declarar que "hi ha persones que van a demanar ajudes 'per menjar' a l'Ajuntament i després usen Twitter, que costa diners", ha intentat disculpar-se. Bé, en realitat, no. En realitat, li importa un rave no conèixer Inter-

net ni les xarxes socials i, el que és més important: el que expliquen i opinen els ciutadans a través d'elles.

"No necessàriament he de conèixer el llenguatge d'Internet i de les xarxes socials", va declarar, encara que "de maons, d'obra civil i materials de construcció sí que ho sé tot perquè em vaig formar per això". De noves tecnologies, va afegir, "sé lo justito".

bit.ly/teofila

TUIT ROSA

Una fan mata el seu gos perquè One Direction no la seguia al Twitter

Fa uns dies, una usuària de Twitter, sota el nom de @illumivato, va publicar una foto a la xarxa social agafant el coll del seu gos, esmentant a One Direction i publicant "Seguiu-me o li trenco el coll".

Dies més tard, en adonar-se que no li havien fet cap *follow*, va tornar a publicar una foto, aquesta vegada plorant i amb un gos aparentment mort en braços, esmentant Liam Payne i twittejant "T'estimo, per favor segueix-me. El meu gos acaba de morir".

Creiem que és culpa dels integrants de One Direction, als quals, entre totes, hem de trencar el coll. Visca Justin Bieber, mori One Direction.

BLOCS/WEBS

La caça de drones, nova matèria escolar a l'Iran

Arriba el mes de setembre i, amb ell, la tornada al col·legi. A l'Iran, a partir d'aquest curs, les escolars aprendran a capturar *drones*, aquests avions no tripulats que tant ens agraden a #barrinternet. El nou temari *Caça i enderrocament d'avions no tripulats*, formarà part de l'assignatura Preparació defensiva, que té una durada d'entre dues i tres hores cada setmana per a les alumnes de les escoles primàries i secundàries.

bit.ly/irandrones

BLOCS/WEBS

La història dels GIF feta amb GIF animats

Els GIF són les imatges animades que representen l'autèntic esperit d'Internet. En aquesta web, podràs trobar una història dels GIF d'Internet feta amb GIF animats.

thetoryofgif.com

ARBRE GENEALÒGIC

La vida de Pável Dúrov, fundador de Vkontakte, el Facebook rus

Pável Dúrov, fundador de Vkontakte (VK), el Facebook rus, probablement mai no tindrà una pel·lícula com *La xarxa social*, basada en la vida de Mark Zuckerberg, creador del Facebook. I és que el seu perfil és una mica més molest per l'establiment i els poders polítics. Vkontakte és la primera xarxa social de Rússia amb més de 44 milions d'usuàries actives (Facebook només en té 13 milions).

Dúrov, de 28 anys és taoista, vegetarià, pastafari i autor d'un manifest anarcocapitalista, on advoca per la desaparició de l'Estat i que no fa molta gràcia al govern rus. Es va negar a la petició de les autoritats de bloquejar els comptes de l'oposició que denunciaven irregularitats a les eleccions amb vídeos amb una bonica reposada: la foto d'un gos amb la llengua fora al seu perfil

personal de VK. Al cap de pocs dies, el van acusar d'atropellar un agent de trànsit, encara que ell assegura que és un parany i que no té cotxe ni sap conduir. Des de llavors, està desaparegut. Fa uns mesos, va ser el primer a oferir treball a Edward Snowden, quan Rússia li va concedir asil temporal.

La posició de Pável Dúrov de defensa de les llibertats a Internet davant les multinacionals que gestionen els drets d'autoria ha fet que la RIAA -la SGAE nord-americana- situï VK com el segon lloc del món de "distribuïdors il·legals de música". És a més, un actiu defensor de la Wikipedia, a la qual ha donat milions de dòlars.

vk.com

STFG

Pastafarisme

Segur que, a Internet, has vist imatges de persones que surten al seu passaport o document nacional d'identitat amb un colador d'espaguetis a cap. Estan bojos? No, són seguidors de la religió Pastafari, una religió que ha passat de la xarxa a la vida real. El pastafarisme -o religió del Monstre de l'Espagueti Volador- és una religió paròdica sorgida com a protesta social als Estats Units per denunciar i oposar-se a la difusió de la hipòtesi del disseny intel·ligent. Davant l'impuls dels sectors polítics i religiosos ultraconservadors, que pretenen equiparar les teories científiques de l'evolució i introduir aquesta teoria a la universitat, el professor de física Bobby Henderson va proposar una religió segons la qual el món va ser creat per un espagueti volador i va demanar que fos tractada com les altres teories religioses, igual d'absurdes. Les pastafaris tenen com a símbol una creu on es pot veure una forquilla d'espaguetis en lloc d'un crist crucificat. El seu dia sagrat és el divendres, dia que s'han de vestir de pirates i, en general, porten coladors al cap com a capell. Fa uns anys, l'austriac Niko Alm, després d'una llarga batalla legal, va aconseguir aparèixer al seu passaport amb un escorredor perquè considerava discriminatori que a ell no se li permetés usar el seu abillament peculiar al cap i a persones d'altres religions sí.

venganza.org

AGENDA

1er Torneig de Futbol Femení Solidari de Catalunya

BARCELONA, 21 DE SETEMBRE

Amb la intenció de generar un espai de visibilitat del futbol femení, Calala - Fons de Dones organitza aquest torneig tot destacant la potència d'aquest esport per a desenvolupar valors d'integració i intercanvi com l'equitat de gènere, l'empoderament i la visibilitat de les dones i recaptar fons per a organitzacions i grups de dones de base dels col·lectius als quals Calala recolza habitualment.

La Copa Calala serà un mundialet de futbol de 9 a 13h amb la participació de 10 equips de futbol sala. Compten amb un espai de 3 pistes, on es faran grups que juguin partits de 15 minuts entre ells, semifinals i final. La inscripció per apuntar-se és de 150 euros per equip, sense límit de jugadores, i inclou àrbitres, pilotes, petos i ús de vestidors durant tot el torneig. Els diners de les inscripcions es destinaran a donar suport a grups, xarxes i organitzacions de base de dones a l'Estat Espanyol, Llatinoamèrica i el Carib.

Durant el torneig hi haurà una taula rodona amb presència d'organitzacions que promouen l'equitat i igualtat de gènere en el futbol, com Les Panteres Grogues, club esportiu de lesbianes que ens explicaran la seva tasca per eradicar la discriminació i l'homofòbia de la pràctica esportiva. També hi haurà música en directe a càrrec de PD Rudith Rude (Bluebeats FM); Laia Selectora i Sista Iris de Reggaebretòls United. Podreu trobar també servei de bar, informació sobre la tasca de Calala - Fons de Dones i articles solidaris de suport. Ara més que mai, necessiten la teva ajuda per derrotar per golejada les violències de gènere i la involució dels drets de les dones. Ens esperen!

Més info: www.calala.org

DJ19^{/09}

BARCELONA

Activitats al Banc expropiat de Gràcia
18h Taller de teatre poètic 19h Reunió Xaingra-mercat intercanvi (AvdG) 19:30h: Assemblea de gestió del Banc Expropiat. Travessera de Gràcia, 181 Més info: <http://bancexpropiatgracia.wordpress.com>

Presentació del llibre 'Rastros de rostros en un prado rojo (y negro)'
19h Auditori Autogestionat Bloc Onze - Can Batlló. c. Constitució, 19 cantonada amb c. 11 de juny. *Les cases barates de Can Tunis durant la revolució social dels anys trenta*. Amb Pere López Sánchez i Tomás Ibáez. Debat i projecció documental. Més info: www.lacitatinvisible.coop

GRANOLLERS

Concert Bridges & Chris Cheek
20h Anònims, Menjars i Pensars C. Ricomà, 57. Presentació del nou treball *South Lamar Boulevard*

SABADELL

Presentació del llibre 'Gas Amazónico. Los pueblos indígenas frente al avance de las fronteras extractivas del Perú'
20h Llibreria de la Plata. c. Sant Jaume, 8. Amb la presència de Marc Gavaldá, ambientòleg i documentalista, ha publicat nombrosos llibres i documentals que denuncien la vulneració dels drets humans per part de les companyies petrolíferes a Amèrica Llatina. Des de fa més d'una dècada, denuncia els delictes ambientals de Repsol a través de la campanya Repsolmata.

DV20^{/09}

BARCELONA

Presentació del llibre 'L'anarquisme, fet diferencial català'
19.30h Kasa de la muntanya. Avda. Santuari Sant Josep de la Muntanya, 31-35. A càrrec del seu autor, Xavier Díez. Hi haurà debat posterior i sopar vegà. Org: Heura Negra, assemblea llibertària de Vallcarca

GRANOLLERS

Pile on 45. Gourmet Dj sessions
21h Anònims, Menjars i Pensars C. Ricomà, 57

DS21^{/09}

BARCELONA

Manifestació contra el desallotjament de les naus del Poblenou
18h Pça. Sant Jaume. Convoca: Assemblea solidària contra els desallotjaments i Assemblea Som 300!

REUS

Després de Fukushima. Jornada d'alternatives i pel tancament de les nuclears
10h Centre de Lectura de Reus. c. Major, 15. Amb les xerrades: 'Els residus nuclears' a càrrec de Sergi Saladie geògraf, professor a la URV portaveu de la CANC. 'La energia nuclear' a càrrec de Ladislao Martinez, membre de Attac. 'Alternatives a l'energia nuclear' a càrrec de Xavier

Prats, membre de Som Energia. 'Radiografia energètica' a càrrec d'Enric Tello catedràtic d'Universitat Facultat d'Economia i Empresa.

TERRASSA

Assemblea Oberta del Casal Popular l'Atzur
10.30h c. Arquimedes, 89. Primera assemblea plenària del curs, per tal de traçar les noves línies, somniar els nous projectes i començar la temporada amb ganes i il·lusió. Més info: www.cpatzur.wordpress.com

DM24^{/09}

BARCELONA

Escridassada popular a les autoritats de la ciutat
10h Pça. De la Mercè. Convocatòria popular, iniciada per l'Assemblea Grogà. Més info: <http://asambleagotic.blogspot.com>

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Radio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falga

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 19

La cua d'un front fred farà augmentar els núvols a la costa central i Girona. Malgrat això no hi haurà precipitacions enlloc.

DIVENDRES 20

De mica en mica s'anirà imposant una falca anticiclònica que abraçarà el conjunt dels Països Catalans.

DISSABTE 21

Tornarà l'ambient estiuenc a les hores centrals del dia. Calor, sol i vents en calma. Aprofiteu per gaudir de la platja i la natura.

DIUMENGE 22

Cap de setmana perfecte per les activitats a l'aire lliure. Dies calurosos i nits suaus, fins i tot per anar amb màniga curta.

DILLUNS 23

El traspàs a la tardor només es notarà en el calendari, no pas en l'ambient, que es mantindrà estiuenc.

DIMARTS 24

La falca anticiclònica es debilitarà i podrien aparèixer quatre núvols decoratius a la costa. De moment molt poca cosa.

/ RAMON SERRA

«Traient-se la vida, Allende va reivindicar la democràcia»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

L 11 de setembre de 1973 vostè es trobava al Palácio de la Moneda, seu de la presidència de la República de Xile. Què hi va passar?

Estava a la primera planta quan els militats van entrar per la força. Aleshores, em van exigir que avisés Allende, que era al pis de dalt. Ell em va dir que marxéssim, que seria el darrer en sortir. Tenia clar que no pensava entregar-se. El poble l'havia escollit i, per a ell, això era suficient per negar-se a cedir el poder als militars. Traient-se la vida va reivindicar la democràcia, que, tot i que pugui ser atropellada, acaba triomfant i posant en valor la igualtat, l'honestedat i el respecte a la diferència.

Per què no va saber fins el mateix dia que Pinochet l'havia traït?

El govern no tenia servei d'informació civil i les poques dades que li arribaven ho feien a través del Servei d'Intelligence Militar que les distorsionava. La manca d'informació, una certa ingenuïtat i els enganys dels sublevats van ser letals.

Allende li va confessar que temia alguna insurrecció?

Constatava l'agudització de la lluita de classes i que, de la batalla política, s'havia passat a accions violentes sobre representants públics,

una situació davant la qual plantejava una consulta perquè les diferents opcions s'expressessin. Però la democràcia cristiana i els seus líders, Patricio Alwyn i Eduardo Frei, ho van rebutjar de ple. Ells van ser els màxims responsables del cop militar.

Què destacariu de la seva presidència?

Va impulsar mesures tan importants com la llei de reforma de l'assegurança obligatòria o el servei nacional de salut. Volia garantir el benestar dels sectors més desvalguts i en situació de risc, com les mares i els infants. Això ho combinava amb una visió diàfana de la realitat internacional. Gestionava cada conjuntura amb solucions concretes per fer-hi front. Tant és així que, durant els seus viatges, portàvem una llibreta on anotàvem les reflexions que li feia la població. Després, ho posàvem en comú i s'abordaven totes les qüestions. Coneixia com ningú els racons del país i sempre tenia una paraula per a tothom.

El seu aspecte desprenia força calidesa. Què hi havia al darrere?

La tossuderia en les conviccions. Era càlid, amistós, afectuós, cordial, alegre i, allora, feia exercici, nadava i gaudia de les coses grates que proporciona la vida. En l'àmbit polític, però, era molt clar i taxatiu. Quan adoptava una decisió després de meditar-la, la duia fins a les darreres conseqüències. Mai no es va enrocar en el principi que

les coses s'arreglen amb el temps. Hi posava tots els mitjans.

Com ha pagat Xile la dictadura de Pinochet?

Amb el cop, es va establir un règim autoritari inspirat en les tesis neoliberals d'economistes com Milton Friedman. Es van suprimir els sindicats i el parlament i es van avortar les mesures que Allende havia començat a aplicar en els àmbits de la sanitat, l'educació o les pensions. Aquest model neoliberal s'ha mantingut des de llavors, si bé hi ha gent d'esquerres capaç de fer-hi front.

En què s'haurien de centrar els canvis?

Cal reformar els cossos armats, perquè entre els carabiners encara perdura la cultura repressiva de la dictadura, i incidir sobre la burgesia pinochetista, que no accepta les transformacions per a una societat més igualitària. Aquest camí, pel qual Allende treballava, encara està a mig fer.

Davant les actuals tradicions polítiques, on se situaria avui?

Apostaria per una socialdemocràcia que repartís més bé els beneficis, a l'estil de l'Equador de Rafael Correa o la Bolívia d'Evo Morales, però sense la radicalitat que a vegades professen aquests líders. En tot cas, buscaria aliances per gestar un contrapoder a l'Amèrica Llatina davant les polítiques neoliberals que emanen dels Estats Units. Molts dels seus objectius estan pendents d'assolir-se. ◀

Óscar Soto

Metge personal de Salvador Allende

Óscar Soto va ser de les últimes persones que van veure viu Salvador Allende, abans no se suïcidés en resposta al cop perpetrat per les forces armades al Palácio de la Moneda, a Santiago de Xile, l'11 de setembre de 1973. Metge de confiança de l'expressidant xilè, Soto ha deixat testimoni d'aquelles dramàtiques hores als llibres 'El último día de Salvador Allende' i 'Allende en el recuerdo', on aprofita per glossar la figura i l'obra política del dirigent socialista enderrocats gràcies a la cooperació entre els Estats Units i les oligarquies de l'Amèrica del Sud. Una aliança que va servir per esclafar diverses democràcies durant les dècades dels anys 70 i 80. Soto va sortir indemne de l'assalt a la Moneda, "no així molts dels meus companys, que, després de ser conduïts al regiment de Colina, van ser assassinats", explica. El cop militar contra el govern d'Unitat Popular, del qual s'han complert 40 anys, va obligar Óscar Soto (Chillán, 1935) a marxar a l'Estat espanyol, on, a més d'exercir de cardiòleg, ha continuat denunciant el que ha suposat la dictadura d'Augusto Pinochet (1973-1990) per la societat xilena.